

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МИГ КРИВОДОЛ-БОЙЧИНОВЦИ

✉ mig_krivodoL_boychinovtsi@yahoo.com

🌐 <https://mig-krivodoL-boychinovtsi.com/>

Приложение № 2 към Условията за кандидатстване

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР (ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ) шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15	
1. Географски район и население, обхванати от стратегията за ВОМР (не повече от 2 страници)	
1.1. Информация за територията и населението на МИГ:	
- <i>Списък на общините, обхванати от МИГ;</i>	Общините влизащи в състава на Местна инициативна група „Криводол - Бойчиновци“, са две - община Криводол, област Враца и община Бойчиновци, област Монтана. Територията на МИГ е кохерентна и с непрекъснати граници.
- <i>Списък на населените места, обхванати от МИГ;</i>	Населените места, влизащи в състава на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ са общо 28, от които два града и 26 села. Населените места, които са включени към територията на община Криводол са общо 15 - град Криводол и още 14 села, а населените места включени към територията на община Бойчиновци са общо 13 - град Бойчиновци и още 12 села. Населените места (с техните номера от Единния класификатор на административно – териториалните и териториалните единици), от територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“, са както следва: 1. Населени места на територията на община Криводол: 39846 град Криводол 02912 с. Баурене 05894 с. Ботуня 14390 с. Галатин 15014 с. Главаци

	<p>15494 с. Големо Бабино 17453 с. Градешница 21734 с. Добруша 39236 с. Краводер 43462 с. Лесура 54064 с. Осен 58788 с. Пудрия 61933 с. Ракево 75143 с. Уровене 76193 с. Фурен</p> <p>2. Населени места на територията на община Бойчиновци:</p> <p>05236 град Бойчиновци 03383 с. Бели брег 03397 с. Бели брод 11418 с. Владимирово 17943 с. Громшин 27557 с. Ерден 37424 с. Кобиляк 43517 с. Лехчево 46036 с. Мадан 49607 с. Мърчево 54496 с. Охрид 55258 с. Палилула 57844 с. Портитовци</p>
<p>- Брой жители на населените места, обхванати от МИГ.</p>	<p>Общия брой жители на територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“, по данни на НСИ към 2020 г. е 16 136 души, като 8 170 души живеят на територията на община Криводол и 7 966 души живеят на територията на община Бойчиновци.</p> <p>Разпределението на населението по населени места от територията на МИГ „Криводол-</p>

Бойчиновци“ е представено в следващата таблица:

Населено място	Брой жители
Община Криводол	
Град Криводол	2 544
Село Баурене	354
Село Ботуня	187
Село Галатин	591
Село Главаци	219
Село Големо Бабино	231
Село Градешница	363
Село Добруша	130
Село Краводер	828
Село Лесура	720
Село Осен	205
Село Пудрия	568
Село Ракево	895
Село Уровене	130
Село Фурен	205
Община Бойчиновци	
Град Бойчиновци	1 246
Село Бели брег	43
Село Бели брод	168
Село Владимирово	1 164
Село Громшин	661
Село Ерден	498
Село Кобиляк	297
Село Лехчево	1 567
Село Мадан	690
Село Мърчево	796
Село Охрид	331
Село Палилула	64
Село Портитовци	441

1.2. Описание на географския район и карта на територията, обхваната от МИГ:

Територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“ се намира в Северозападна България, като в административно отношение, тя попада в район за планиране от ниво 2 - Северозападен и административни области Враца и Монтана. Към обхвата на Местна инициативна група „Криводол-Бойчиновци“ влизат общо 28 населени места, от които два града и 26 села - общо 15 на територията на община Криводол, от които град Криводол и 14 села и общо 13 на територията на община Бойчиновци, от които град Бойчиновци и още 12 села. Общата площ на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е 633,9 km², като територията на община Криводол има площ от 326,9 km², а

територията на община Бойчиновци, заема площ от 307 km².

МИГ „Криводол-Бойчиновци“

Фигура 1. Карта на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“

Община Криводол граничи със следните общини от област Враца - общините Хайредин, Борован и Враца, и със следните общини от област Монтана - общините Бойчиновци, Вършец, Берковица и Монтана. Общинският център се намира на 130 km от Столицата София, на 21 km от град Враца и на 25 km от град Монтана. Също така, поради разположението на общината в Северозападна България, тя се намира в близост до две държавни граници - Република Румъния и Република Сърбия, като в близост се намират общо 3 броя ГКПП - „Оряхово“, Дунав мост 2 и „Калотина“. Територията на община Криводол разполага и с добри транспортно-комуникационни връзки, а също така и преминава главна железопътна линия №7, която се свързва с главна железопътна линия №2.

Община Бойчиновци граничи с една община от област Враца - община Криводол, и с 4 общини от област Монтана - общините Якимово, Вълчедръм, Монтана и Хайредин. Територията на общината е разположена на 17 km от град Монтана, на 38 km от град Враца, на 58 km от Дунавското пристанище в град Лом, на 115 km от Дунав мост 2 - град Видин и на 150 km от Столицата София.

Община Бойчиновци също има близо разположение до 3 броя ГКПП, същите както за община Криводол - „Оряхово“, Дунав мост 2 - към Република Румъния и „Калотина“ - към Република Сърбия. Общината разполага с важни транспортно-комуникационни връзки, тъй като през територията ѝ преминава важен железопътен възел и също така преминават и международен път Е-79 и трансевропейски транспортен коридор №4.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията: (не повече от 3 страници)

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност и описание на съответствието на стратегията с Интегрираната/ите териториална/и стратегия/и за развитие на региона/ите от ниво 2:

Описание на процеса – проведени срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност:

Разработването на стратегията за Водено от общностите местно развитие (СВОМР) на територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“ за периода 2023 – 2027 година беше извършено в рамките на проект, изпълняван от Община Криводол „Помощ за подготвителни дейности на територията на Общините Криводол и Бойчиновци“, финансиран по Подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

Партньорството между двете общини, започва още от преди кандидатстването по подмярка 19.1, а сформирването на местното партньорство, се случи чрез дейностите които предшестват кандидатстването.

Преди кандидатстването по проект „Помощ за подготвителни дейности на територията на общините Криводол и Бойчиновци“, бяха проведени 3 работни срещи с участието на над 40 представители на публичния, стопанския и нестопанския сектор, както следва:

- 2 срещи на територията на община Криводол;
- 1 среща на територията на Община Бойчиновци.

В резултат на проведените срещи бяха излъчени по един представител на стопанския и нестопанския сектор от всяка община. На заседанията на общинските съвети на двете общините беше взето решение за кандидатстването с проект и включване на общините в местното партньорство с цел прилагането на подхода ВОМР. При така определената конфигурация за кандидат е определена община Криводол и споразумението за партньорство беше подписано от още 5 партньора. В решенията на МИГ бяха определени партньорите от всяка община и беше определено помещение за изпълнение на дейностите по настоящия проект в гр. Криводол.

Подготовката на стратегията за ВОМР беше осъществено в изпълнение на Административен договор № РД 50-29/06.03.2023 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) по процедура за подбор на проектни за подготвителни дейности по подмярка 19.1 на мярка 19 от ПРСР 2014-2020 г., финансирана от ЕЗФРСР.

Стратегията за ВОМР беше изготвена с прякото и активно участие на местната общност в процеса. За целта бяха проведени поредица от събития – информационни, обучителни и за публично обсъждане на СВОМР, описани в краткост по-долу:

През 2023 г. бяха проведени срещи, обучения и обсъждания, които имаха за цел ангажиране на

местната общност и консултиране по ключови аспекти от разработването на стратегията. Преминаха в няколко тематични модула, в рамките на които участниците активно се включиха в обсъждания, изразиха мнения и отправиха препоръки за стратегическата рамка на бъдещата СВOMP. Идентифицираха се ключови цели и приоритети за развитието на територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“. Участниците съвместно формулираха конкретни мерки за постигането на тези цели, като обсъдиха и техните финансови параметри. Информационните събития предизвикаха значителен интерес от страна на местната общност. В тях взеха участие -201 души, сред които 22 участници на възраст до 29 години. Представени бяха различни сектори на обществения живот – местна власт, образователни институции, доставчици на социални услуги, земеделски стопани, малки и микропредприятия, читалища, спортни клубове, физически лица, включително представители на младежки и малцинствени общности. Важна част от информационната кампания беше тематичната сесия, в която се обсъдиха приложимите стратегически и програмни документи при разработване на СВOMP. Подробно се представиха и обсъдиха възможностите, които предоставят:

- Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) – с фокус върху развитие на земеделието, подобряване на инфраструктурата и условията на живот в селските райони;
- Програмата „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) – насочена към повишаване на образованието, професионалната квалификация и социалното включване на местната работна сила;
- Програма „Иновации и конкурентоспособност“ – насърчаваща предприемачеството, иновациите и подобряването на бизнес средата;
- Програма „Околна среда“ – важна за устойчивото управление на природните ресурси и опазване на околната среда.

Проведените срещи допринесоха за повишаване на информираността, ангажираността и съвместното планиране с участието на всички заинтересовани страни в региона и са представени в таблицата:

Криводол	Вид на срещата	Дата и часа на всяка среща	Броя участници	Бойчиновци	Вид на срещата	Дата и часа на всяка среща
Гр.Криводол	Работни срещи	29.05.23г. 10.00часа	20бр.	Гр.Бойчиновци	Работни срещи	02.06.23г. 10.00 часа
с.Краводер	Работни срещи	06.06.23г. 10.00 часа	21бр.	с.Владимирово	Работни срещи	12.06.23г. 10.00 часа
с.Галатин	Работни срещи	08.06.23г. 10.00 часа	21бр.	с.Мърчево	Работни срещи	29.06.23г. 10.00 часа
с.Лесура	Работни срещи	15.06.23г. 10.00 часа	13бр.	Гр.Бойчиновци	Обучение на местни лидери	02.08.23г. 10.00 часа
Гр.Криводол	Обучение на местни лидери	02.08.23г. 10.00часа	20бр.			
Гр.Криводол	Обсъждан	04.08.23г.	34бр.			

	е на социално икономич еският анализ	10.00часа					
Гр.Криводол	Обществе но обсъждан е на разработе ния проект на СВОМР	21.08.23г. 10.00часа	26бр.				

На 21.08.2023 г. се проведе обществено обсъждане на разработения проект на СВОМР. На събитието бяха поканени всички заинтересовани страни, които искат да научат, какви са възможностите за финансиране на проекти на местно ниво. Обсъждането се проведе в два панела.

– В първия панел беше представена информация относно изискванията към разработването на СВОМР залегнали в указанията към МИГ, които включват следните задължителни елементи: географски регион и население, обхванати от стратегията; процесът на участие на общността в разработването на стратегията; анализ на нуждите и потенциала за развитие на района; целите на стратегията, включително измерими целеви стойности за резултати.

– В следващият панел, беше предоставена информация за съответните планирани дейности; уредбата за управление, мониторинг и оценка, финансов план, включително планираните средства от всеки фонд (ЕЗФРСР, ЕФРР, ЕСФ) и всяка включена програма (СПРЗСР, ПРЧР, ПКИП, ПО и ПОС). Проведена бе структурирана дискусия по отношение на избраните мерки, минималните и максималните размери на допустимите разходи за проектите, балансирано ли е разпределен бюджета на стратегията между публичните и частните мерки, допустимите кандидати, интензитет на помощта и т.н.

Срещи, обучения и обсъждания, проведени през 2025 г.

Събитията, организирани от Местна инициативна група МИГ „Криводол - Бойчиновци“, събраха широк кръг от заинтересовани страни от територията – представители на публичната администрация, образователни и културни институции, местни фирми, земеделски производители, неправителствени организации, физически лица, училища и детски градини. Основен акцент в програмата бе анализът на възможностите, които предоставя подходът „Водено от общностите местно развитие“ в рамките на новия програмен период 2021–2027 г. В рамките на дискусиите бяха представени конкретни мерки, които ще се финансират чрез няколко ключови европейски програми:

- Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) – съсредоточен върху устойчиво земеделие и развитие на селските територии;
- Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП) – насочена към подпомагане на бизнеса и стимулиране на иновации;
- Програма „Околна среда“ (ПОС) – за опазване на природните ресурси и устойчиво управление на околната среда;
- Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) – подкрепяща социалната интеграция и

устойчивата заетост.

Участниците взеха активно участие в дискусиите по време на проведените събития. Сред тях се открояваха млади хора, представители на уязвими групи и активни членове на икономическия и обществения живот. Обсъдени бяха и успешни примери от други МИГ, реализирани в предишния програмен период, както и възможности за надграждане на добрите практики и разширяване на въздействието чрез новата Стратегия за ВОМР 2023–2027 г. Особено внимание бе отделено на представянето на актуалната рамка за прилагане на подхода ВОМР в България. Подчертано бе, че това е трети пореден програмен период, в който страната прилага този иновативен модел за териториално развитие. Беше представено, че в този цикъл се предвижда прилагането на еднофондови стратегии финансиране от Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) – основен източник на финансиране чрез СПРЗСР с допълващо финансиране от:

- Европейски социален фонд+ (ЕСФ+), чрез:
 - о Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР);
- Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), чрез:
 - о Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП);
 - о Програма „Околна среда“ (ПОС).

Обсъдиха се възможностите за:

- Подобряване на условията на живот на местните общности;
- Развитие на устойчиви партньорства и добро управление;
- Стимулиране на местната икономика чрез подкрепа за предприемачество и алтернативна заетост;
- Насърчаване на иновации и технологии, включително в контекста на преход към кръгова икономика;
- Социално включване и заетост, особено на уязвими групи;
- Опазване на околната среда и културното наследство.

Всички участници се обединиха около мнението, че подходът ВОМР в периода 2023–2027 г. се очертава като изключително важен инструмент за устойчиво, иновативно и приобщаващо развитие на територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“ и следва да бъдат използвани възможностите, които той предоставя.

Проведените срещи са представени в таблицата:

Криводол	Вид на срещата	Дата и часа на всяка среща	Брой участници	Бойчиновци	Вид на срещата	Дата и часа на всяка среща	Брой участници
Гр.Криводол	Работни срещи	27.03.25г. 13.00 часа	15 бр.	Гр.Бойчиновци	Работни срещи	24.03.25г. 14.00 часа	11 бр.
Гр.Криводол	Работни срещи	29.03.25г. 10.00 часа	15 бр.	с.Владимирово	Работни срещи	28.03.25г. 11.00 часа	7 бр.
Гр.Криводол	Работни срещи	11.04.25г. 17.00 часа	27 бр.	с.Мърчево	Работни срещи	31.03.25г. 14.00 часа	7 бр.
Гр.Криводол	Обществено обсъждане СВОМР	15.05.25г. 17.00 часа	45 бр.				

На проведените събития по изготвяне и съгласуване на СВOMP на МИГ „Криводол - Бойчиновци“, както и в следствие на широкомащабната информационна кампания, проведена на територията на МИГ, беше взето решение стратегията да включи мерки, които ще дадат възможност за преодоляване на икономическите и социалните различия в развитието на територията. Беше решено стратегията да включва финансиране от ЕЗФРСР чрез СПРЗСР, като съгласно Постановление № 494 на МС от 30.12.2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021 - 2027 г. (ПМС № 494 от 2024 г.) в нея да се предвиди и допълващо финансиране от Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд + чрез програми ПКИП, ПРЧР и ПОС.

В процеса на разработване и съгласуване на стратегията бяха включени представители на всички групи заинтересовани лица, идентифицирани в проучванията и анализите, в т. ч. уязвимите групи и млади хора. Всички те подкрепиха така предложеният проект на стратегия за ВOMP на бъдещия МИГ „Криводол - Бойчиновци“ за програмен период 2023 – 2027 г.

Проектът на стратегия за ВOMP беше одобрен от колективния върховен орган на МИГ след представените по-горе публично проведени консултации, обсъждания, информационни срещи и др. със заинтересованите страни от територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“.

Описание на съответствието на СВOMP на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ с Интегрирана териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Северозападен регион.

Определените в Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион приоритети и специфични цели, са засегнали ключовите проблеми и нужди на Северозападен регион, и са изведени както следва:

Стратегически приоритет 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика.

Специфична цел 1.1. Повишаване на инвестиционната активност.

Специфична цел 1.2. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономиката.

Специфична цел 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси.

Цел 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси.

Цел 1.3.2. Развитие на устойчив туризъм.

Стратегически приоритет 2: Запазване и развитие на човешкия капитал.

Специфична цел 2.1. Равен достъп до качествено образование и обучение.

Цел 2.1.1. Насърчаване на равния достъп до завършването на качествено и приобщаващо образование и обучение.

Цел 2.1.2. Придобиване на умения в съответствие с пазара на труда.

Цел 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура.

Специфична цел 2.2. Достъп до качествено здравно обслужване, социални услуги, култура и спорт.

Цел 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги.

Цел 2.2.2. Подкрепа за културни институции и дейности, достъп до културно наследство.

Цел 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура.

Цел 2.2.4. Повишаване на заетостта и ефективността на пазара на труда.

Стратегически приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата.

Специфична цел 3.1. Транспортна и цифрова свързаност.

Цел 3.1.1. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура.

Цел 3.1.2. Подобряване на инфраструктурата по река Дунав.

Цел 3.1.3. Подобряване на цифровата свързаност.

Специфична цел 3.2. Устойчива околна среда.

Цел 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура.

Цел 3.2.2. Енергийна инфраструктура и ефективност.

Цел 3.2.3. Опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура.

Специфична цел 3.3. Подобряване качествата на градската и агломерационната среда.

Специфична цел 3.4. Развитие на териториалното сътрудничество.

Приоритетите и целите на стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, напълно съвпадат с тези на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион и дори засилват акцента на част от тях върху територията на нейното прилагане. СВОМР на МИГ, също така допринася за постигане на целите освен на ИТСР и на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони и е в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/2115 и ПМС №494 от 2024 г.

Съответствията между приоритетите и целите на СВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ и ИТСР на СЗР, са както следва:

ИТСР СЗР	СВОМР	Описание на съответствието
Стратегически приоритет 1: Ускоряване растежа на регионалната икономика от ИТСР	Приоритет 1. „Увеличаване конкурентоспособността на местния бизнес, чрез инвестиции в местната икономика“.	Приоритетите и специфичните цели на ИТСР и на ВОМР са насочени към оползотворяване на икономическия потенциал на териториите, които са включени в съответните документи. Подкрепят се дейности, свързани с развитието на икономиката – създаване на нови
Специфична цел 1.1. Повишаване инвестиционната активност.	Специфична цел 1.1. „Развитие на селското стопанство“.	
Специфична цел 1.2. Повишаване	Специфична цел 1.2. „Развитие на икономиката“.	

<p>конкурентоспособността на местната икономика.</p> <p>Специфична цел 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси от ИТСП на СЗР.</p>		<p>предприятия, повишаване на конкурентоспособността на икономиката, повишаване на ресурсната – и в частност енергийната производителност, при следване на принципите на кръговата икономика, подпомагане на предприятията за въвеждане на нисковъглеродни и безотпадни технологии, инвестиции в модернизация и иновации, развитие на селското и горското стопанство, развитие на туризма.</p>
<p>Стратегически приоритет 2: Запазване и развитие на човешкия капитал.</p> <p>Специфична цел 2.1. Равен достъп до качествено образование и обучение.</p> <p>Специфична цел 2.2. Достъп до качествено здравно обслужване, социални услуги, култура и спорт.</p> <p>Стратегически приоритет 3</p> <p>Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата</p> <p>Специфична цел 3.1. Транспортна и цифрова свързаност.</p> <p>Специфична цел 3.2. Устойчива околна среда.</p> <p>Специфична цел 3.3. Подобряване качествата на градската и агломерационната среда.</p> <p>Специфична цел 3.4. Развитие на териториалното сътрудничество.</p>	<p>Приоритет 2. „Подобряване условията за живот и социалната интеграция, развитие на сътрудничеството и повишаване на капацитета на местната общност за изпълнение на СВОМР“.</p> <p>Специфична цел 2.1. „Подобряване на условията на живот и социална интеграция“.</p> <p>Специфична цел 2.2. „Развитие на сътрудничеството и повишаване на капацитета на местната общност за изпълнение на СВОМР“</p> <p>Приоритет 3. „Запазването на културно-историческото и природно богатство на територията на МИГ“.</p> <p>Специфична цел 3.1. „Запазване и популяризиране на местното културно-историческо и природно богатство“</p>	<p>Приоритетите и специфичните цели на ИТСП и на ВОМР са насочени към дейности за развитие на човешкия капитал и социалните услуги. И в двата стратегически документа са предвидени дейности за подкрепа на придобиването на знания и умения, подобряване на социалните услуги, здравето на възрастните хора и интеграцията.</p> <p>СЦ 2.1 на ИТСП е развита в СЦ 2.1 на СВОМР, като се предвиждат дейности по задържане на хората на възраст над 55 г. активни на пазара на труда.</p> <p>Цел 2.2.2. Подкрепа за културни институции и дейности, достъп до културното наследство на ИТСП е доразвита в Специфична цел 3.1. „Запазване и популяризиране на местното културно-историческо и природно богатство“ на СВОМР.</p> <p>СЦ3.2 на ИТСП е доразвита в СЦ 3.1 на СВОМР, като и двете цели са свързани с дейности за опазване и</p>

		<p>подобряване на състоянието на околната среда.</p> <p>СЦ 2.1 на СВОМР е в съответствие със Стратегически приоритети 2 и 3 на ИТСП по отношение на изграждането, ремонта и реконструкцията на различни видове обществена инфраструктура.</p> <p>СЦ 2.2 на СВОМР е в съответствие със СЦ 3.4 на ИТСП по отношение на развитие на сътрудничеството.</p>
--	--	--

Приоритетите и специфичните цели на СВОМР на МИГ допълват и доразвиват заложените такива в Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион, на административно ниво община като допълването между двете стратегии води до комплексно многосекторно развитие на територията на МИГ.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в процеса на съгласуване на стратегията:

От изключителна важност е консултирането на стратегията с всички заинтересовани страни, за да се спази принципът „отдолу-нагоре“ и да се избегне рискът, процесът на консултиране да попадне „под контрол“ на определени специфични групи, които могат да спечелят дивиденди единствено за себе си.

Широкият кръг от заинтересовани страни е предпоставка за липсата на пристрастие или тенденциозност при вземането на решения в областта на местното развитие и работа в полза на цялата общност. В процеса по съгласуване на стратегията не е изключена нито една от заинтересованите страни с действителни интереси от прилагането на СВОМР.

От страна на публичния сектор в процеса по съгласуване на стратегията участие взеха:

- представители на общините Криводол и Бойчиновци, общински фирми, кметства на територията на общините Криводол и Бойчиновци, общински образователни институции.

От страна на стопанския сектор в процеса по съгласуване на стратегията участие взеха:

- земеделски производители, представители на земеделски кооперации, еднолични търговци, представители на микро, малки и средни предприятия от всички сектори на местната икономика.

От страна на нестопанския сектор в процеса по съгласуване на стратегията участие взеха:

- представители на НПО, читалища, спортни клубове, туристически дружества, училищни настоятелства, местни поделения на вероизповеданията, както и физически лица, представители на малцинствени и уязвими групи, възрастни и млади хора.

3. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията: (не повече от 10 страници)

3.1. Описание на ситуацията на територията на МИГ към момента на кандидатстване:

– Географски характеристики и налични природни ресурси на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.

Територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е разположена в Северозападна България, попадаща в Северозападен район за планиране и се намира в обхвата на две административни области - област Враца и област Монтана. Общата площ на територията на МИГ е 633,9 km², като община Криводол заема 326,9 km² площ, а община Бойчиновци - 307 km² площ. Към МИГ спадат общо 28 населени места, от които 2 града и 26 села, като към община Криводол спадат 15 населени места (град Криводол и 14 села), а към община Бойчиновци спадат 13 населени места (град Бойчиновци и 12 села). Територията на МИГ граничи с общо 7 общини - общините Хайредин, Борован, Враца, Вършец, Берковица, Монтана, Якимово и Вълчедръм.

Територията на МИГ условно попада в обхвата на три физико-географски области на България - Западна Стара планина, Западен Предбалкан и Западна Дунавска равнина. Територията на МИГ притежава разнообразни релефни форми - котловинни, хълмисти, нископланински и равнинни, а средната надморска височина е около 138 m, като най-високата точка се намира в община Криводол - 1 073 m, а най-ниската в община Бойчиновци - 63 m.

Климатът на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е умерено-континентален с типични прояви на големи застудявания през зимата и много високи температури през летния сезон. Средногодишната температура на територията е 11°C, годишната температурна амплитуда е 25,9°C, минималната регистрирана температура е -30°C, а максималната около 40°C. Годишната сума на валежите е в порядъка между 550-800 mm, като това са средни валежни количества за страната. Максимумът на валежите е през месец май, а минимумът през месец февруари като в периода декември-март се образува и задържа снежна покривка, а общият брой дни със задържала се снежна покривка е около 40-50. Средната продължителност на засушливия период е около 20 дни, а по отношение на ветровете, то през полетния сезон се създават подходящи условия за проявление на силни ветрови, като средногодишната скорост на вятъра е 1,4-1,8 m/s.

Водните ресурси на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ са представени основно от реките Огоста, Ботуня и Рибине, като река Огоста преминава през цялото протежение на община Бойчиновци, а реките Ботуня и Рибине преминават през територията и на двете общини. Реките Ботуня и Рибине на територията на община Криводол се характеризират с непостоянен режим на

оттока, тъй като те са с повърхностно подхранване на дъждовни и снежни води. Според хидрогеологията на община Криводол, подземните води за нея са от най-голямо значение, особено тези в речните тераси на река Ботуня и притоците ѝ. Река Огоста от своя страна, попадаща изцяло на територията на община Бойчиновци притежава добър хидроенергиен потенциал за добив на електроенергия, а единственият язовир на територията на МИГ, който попада в обхвата на община Бойчиновци се използва само за водоснабдителни нужди.

По данни на Геологическия институт към Българска академия на науките, както и по схемата на Организацията по прехрана и земеделие (FAO), територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ попада в Карпатско-Дунавската почвена област, Карпатска подобласт, Долнодунавска почвена подобласт, Средна Долнодунавска и Западна Предбалканска провинции. Това е почвения сектор на кабмисолите, лувисолите, лесивираниите почви, черноземите и файоземите, а по поречията на реките Ботуня и Лева са разпространени и алувиално-ливадни почви.

По отношение на полезните изкопаеми, територията на община Криводол се отличава единствено с наличието на инертни материали - чакъл, пясъци, глини, строителен камък и други. Територията на община Бойчиновци също може да се определи като не особено богата на полезни изкопаеми, но все пак има няколко находища с икономическо значение, които са основно за инертни материали - варовици, пясъци, чакъли и льос. От рудните полезни изкопаеми в района на община Бойчиновци се среща едно златоносно разсипно находище по река Огоста.

– **Характеристика на околната среда и биоразнообразието на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.**

Атмосферният въздух на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се оценява с високо качество и ниски стойности на замърсявания, тъй като промишлеността и добива на полезни изкопаеми са сравнително слабо развити. Повишаване на концентрациите са отчетени основно за ФПЧ, азотни, серни и въглеродни оксиди и озон, като за тях се осъществява контролиран мониторинг и са предизвикани от автомобилния транспорт и битовото отопление. Като се изключи това, атмосферният въздух на територията на МИГ е незамърсен.

Основните замърсители на водите на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ са: заустванията на комунално-битови води, поради липсата на канализационна система, както и от замърсявания генерирани от земеделски и животновъди стопанства и ферми, замърсяване с отпадни води от промишлеността и замърсяване чрез образуване на нерегламентирани сметища - инфилтратните води от тях. По данни на Интегрирани териториални стратегии на Изпълнителната агенция по околна среда и на двете Регионални инспекции по околната среда и водите - РИОСВ-Враца и РИОСВ-Монтана и извършен анализ на повърхностните води, показва, че повърхностните води и водните тела на територията на МИГ се намират в добро и отлично състояние, като единствено река Въртешница се оценява с умерено състояние. Към момента единствено на територията на община Бойчиновци има поставени пунктове за мониторинг - един на река Ботуня и един на река Огоста, като контрол на състоянието се извършва по график.

На територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се използва Националната система за мониторинг и оценка на състоянието на почвите, категоризирана по нива. На територията на община Криводол, по почвен мониторинг I-во ниво, в административния обхват на РИОСВ-Враца са обособени 12 пункта, в които се извършва почвено пробонабиране, а на територията на община Бойчиновци има

само един пункт от I-во ниво, който се намира в село Мадан. Цялостно погледнато почвите на територията на МИГ се намират в добро състояние, като основна задача е да се съхрани почвеното плодородие и земите да се запазят незамърсени. За община Криводол е извършен и мониторинг на ниво II - „Вкисляване“, като данните показват, че почвите в село Главаци имат много силно кисела реакция, но не се констатира вредна киселинност, а за територията на община Бойчиновци такива данни няма. За територията на МИГ има установени проблеми по отношение на ерозионните и свлачищни процеси, както и нарушаване на терените където се добиват инертни материали.

По отношение на биоразнообразието, то територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се характеризира с наличие на богато биоразнообразие и има обявени защитени природни територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и общоевропейската екологична мрежа „Натура 2000“. На територията на МИГ има обявени 4 защитени територии по смисъла на ЗЗТ, като и 4-те попадат в обхвата на община Криводол и 6 защитени зони по смисъла на Екологичната мрежа „Натура 2000“, като 4 от тях попадат в обхвата на община Криводол, а 2 в обхвата на община Бойчиновци.

Разнообразните природни ресурси и биологично разнообразие на територията на МИГ се открояват силно, но са подложени на сериозни заплахи - замърсяване, урбанизация, промени в земеползването, липса на устойчиви практики и негативни антропогенни дейности. Осведомеността и анагажираността на местното население относно опазването на околната среда и в частност биоразнообразието е ниска и ограничена, тъй като информационната дейност е недостатъчна, а в образователната система съществуват пропуски. Следователно, е необходимо да бъдат предприети систематични действия за подобряване на осведомеността на населението и стимулиране на активното участие от страна на местните, за изграждане на споделена отговорност към опазването на природните ресурси. За преодоляването на предизвикателствата, трябва да бъдат предприети целенасочени мерки, включващи образователни кампании, създаване на мрежи за сътрудничество и подкрепа на инициативи за опазване на околната среда. За тази цел се изисква допълнително финансиране, свързано с инвестиции в екологичното образование, популяризиране и активно местно участие, чрез което ще доведе до дългосрочни ползи за околната среда.

Територията на МИГ се характеризира с добре организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване, която обхваща почти 100% от населените места на територията, като през годините се е образувала и тенденция към намаляване на количествата генерирани отпадъци. За съжаление общините от територията на МИГ все още срещат затруднения с премахването на нерегламентираните сметища.

На територията е установено изоставане в обществената информираност относно устойчивото потребление и принципите на кръговата икономика, тъй като практики като разделно събиране, повторна употреба и рециклиране не са достатъчно разпространени, липсват образователни кампании, а информираността в по-малките населени места е силно ограничена. Местния бизнес и институциите също изпитват трудности, поради липсата на достатъчно знания или достъп до добри практики. По този начин ясно се очертава необходимостта от целенасочени действия и кампании за повишаване на осведомеността и активното участие на местните в устойчивите практики. За ефективното реализиране на тези мерки и дейности е нужно допълнително финансиране, което ще доведе до трайно въздействие, устойчиво подобряване на екологичното самосъзнание и социално-

икономическото развитие на територията, в съответствие с целите на Програма „Околна среда“.

Макар и територията на МИГ да се намира в относителна близост до АЕЦ „Козлодуй“, то спрямо средногодишните измерени стойности на радиационния гама-фон, може да се направи извода, че повишаване на радиологичните показатели няма. Превишени нива на шум също не са констатирани за територията, освен около промишлените предприятия, и в много натоварените градски райони, където стойностите са леко завишени, но се контролират.

– **Характеристика на инфраструктурата на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.**

Състоянието и характерна на транспортната инфраструктура и пътна мрежа на територията на МИГ има известни различия - община Криводол се характеризира с пътна мрежа представена от първокласни, второкласни и третокласни пътища, част от РПМ и се определят с добро експлоатационно състояние и дават предпоставки за добри комуникационни качества. Пътната мрежа на община Бойчиновци от своя страна, е представена само от третокласни пътища, част от РПМ, като експлоатационното им състояние е определено като лошо, като на места от уличната мрежа дори липса асфалтов път. Като цяло обаче, територията е добре обезпечена, като преминават важни пътни артерии и главни железопътни линии през територията на МИГ, макар и на места лошото експлоатационно състояние.

Енергийната инфраструктура на територията на МИГ се характеризира със 100% електрифициране на всички населени места, но все пак съществуват амортизирани участъци. Територията на МИГ се отличава с добър хидроенергиен потенциал, но незначителен ветроенергиен потенциал.

Телекомуникационните връзки и съобщителната мрежа са напълно изградени за всички населени места от територията на МИГ, като и двете общини са част от Националната съобщителна мрежа за автоматично избиране и има наличие на пълно мобилно и интернет покритие.

Водоснабдяването на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се извършва от „Водоснабдяване и канализация“ - Враца и „Водоснабдяване и канализация“ - Монтана. Съществуващите водоснабдителна и канализационна системи се нуждаят от реконструкция и модернизация, тъй като са амортизирани, което е предпоставка за образуването на аварии и големи загуби на вода. Територията на МИГ също така няма налична ПСОВ, поради което канализационните (битово-фекалните води) се заустват директно в повърхностните води.

– **Демографска характеристика на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.**

Общият брой на населението на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е 14 999 души, по данни на Национални статистически институт към 2023 г. След направен анализ върху броя и динамиката на населението на територията, се установява дългосрочна тенденция към намаляване на общия брой на населението на цялата територия на МИГ. Тази отрицателна тенденция от своя страна формира и продължителен и запазващ се отрицателен естествен прираст на територията на МИГ, като той е обусловен от много ниската раждаемост спрямо екстремните стойности на смъртност, което пък показва, че населението на територията на МИГ е трайно застаряващо. Механичният прираст на населението за територията, може да се определи като доста неравномерен, тъй като през годините се отчитат както положителни, така и отрицателни стойности по този показател. Към 2023 г., по данни на НСИ, този показател за двете общини съставляващи МИГ

се характеризира с изключително високи положителни стойности, даващи основание да се смята, че тази тенденция би могла да се задържи в бъдеще.

Половата структура на територията също се характеризира с неравномерни стойности, като за община Криводол, по данни на НСИ, в периода 2017-2021 г. превес има мъжкото над женското население, а през 2022 и 2023 г. населението от женски пол взема лек превес над населението от мъжки пол, докато на територията на община Бойчиновци е обратното - населението от женски пол има лек превес над това от мъжки пол в периода 2017-2018 г., след което до края на целия анализиран период, преобладава мъжкото население. Въпреки тези неравномерности в половото разпределение на населението, то не е силно изразено и със силно различаващи стойности, то може да се каже, че половата структура на територията на МИГ е сравнително еднородна.

По отношение на възрастовата структура, разпределението на населението по възраст на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, намалява пропорционално с намаляването на общия брой на населението, т.е. населението на възраст между 70 и 80+ години (над трудоспособна възраст) преобладава силно над населението на възраст между 0 и 19 години (намиращо се в под трудоспособна възраст). Тази констатация ясно показва тенденцията към застаряването на населението на територията, като е ясно, че населението в над трудоспособна възраст е със сравнително високи стойности, спрямо другите две групи.

След направен анализ на безработицата на територията на МИГ, се установяват следните тенденции за двете общини: в община Криводол, преобладаващата безработица се формира от населението от женски пол, като тази тенденция вероятно е породена от липсата на работни места за жени - дисбаланса между притежаваната квалификация и търсенето на пазара на труда за тях са по-големи. Общият брой на безработните младежи е намаляващ, както и на безработните с висше и основно и по-ниско образование. Броят на безработните до 2 години, съгласно притежаваната от тях образователно-квалификационна степен, са най-много със средно образование и най-малко - с висше образование, а на безработните над две години - най-много с начално и по-ниско образование и най-малко, отново с висше образование. Безработните лица до и над 2 години с и/или без квалификация, то най-много са безработните без работническа професия, следвани от тези с работническа професия и най-малко, са безработните специалисти. броят на свободните работни места и новоразкритите такива е много непостоянен през целия период, поради което не формира положителна тенденция. Необходими са повече действия за разкриването на нови работни места, особено чрез финансовата подкрепа на Програма „Развитие на човешките ресурси“, както и други подобни програми и мерки за заетост; в община Бойчиновци за анализирания период, общия брой на регистрираните безработни за територията на община Бойчиновци намалява с почти 300 души за 7 години, което води и до спада в равнището на безработицата, който намалява с 5,6% за целия период. За съжаление най-голям брой безработни лица по възраст има във възрастовата група 30-54 години, тъй като това е квалифицираното в дадена област трудоспособно население. Относно общата безработица по образование, най-голям брой безработни има със завършено средно образование, а най-малък - с висше образование. Отрицателно е явлението, че броя на безработните с основно образование се покачва, вместо да спада. Продължително безработните до и над 2 години по образование, са най-много с начално и по-ниско образование, а най-малко - с висше образование. Броят на безработните до и над 2 години, съгласно това дали имат или нямат работническа професия, е най-голям при тези без квалификация, следват тези, които имат работническа професия

и най-малко са безработните специалисти. Броят на разкрити свободни работни места през периода 2017-2023 г. е силно намаляващ, като по някои показатели стойността дори е 0 души, а застаряването на местното население, ниската образователна и професионална квалификация и други, са едно огромно предизвикателство пред пазара на труда на територията на общината.

Образователният ценз на населението за територията на МИГ, образува тенденция към силно намаляване на броя на населението с основно, начално и по-ниско образование, което възпрепятства повишаването на броя на населението със средно и висше образование. Този проблем също може да се отнесе към отрицателните демографски характеристики, като ниската раждаемост, високата смъртност, застаряването и отрицателните стойности на естествения и механичен прираст.

Анализа направен на етническата структура на населението показва, че по-голямата част от населението на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се самоопределя като българи - малко над 12 000 души. На второ място се нарежда ромската етническа група с над 2 500 души, на трето място се нарежда населението, което не се самоопределя, на четвърто място е населението посочило „друга“ етническа група и на последно място се нарежда населението, което се самоопределя към турската етническа група с едва 17 души. Това показва, че етническата структура на населението на територията на МИГ е сравнително еднородна.

– **Икономическа характеристика на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.**

Особеностите на икономическото развитие на територията на МИГ са породени от природно-ресурсния потенциал, характера на демографските процеси, степента на изграденост на инфраструктурата, производствените традиции и други. За общините, формиращи МИГ икономиката има различен характер - територията на община Криводол се характеризира с промишлено-аграрна насочен, като водещо място заемат промишлеността, селското стопанство и търговията, а община Бойчиновци се характеризира с изразен аграрен характер, като тук структурата е наобратно - на първо място е селското стопанство, след това търговията и накрая се нарежда преработващата промишленост.

В структурата на предприятията по брой заети лица преобладават микро предприятията. Сред основните сфери на дейност, осигуряващи трайна заетост на местно ниво, се открояват - селско, ловно и горско стопанство; преработваща промишленост; държавно управление и отбрана; образование; здравеопазване и социални дейности; строителство. Водещо място по показателя „брой предприятия“ взема сектор „Индустрия“. Съгласно официалните данни на НСИ за периода 2017-2023 г. става ясно, че икономическото развитие на общината е в подем, тъй като всички икономически показатели се покачват, общия брой на предприятията се покачва, броя на предприятията в повечето сектори се покачва, както и средната брутна работна заплата, чието покачване в рамките на 7 години е малко над 2 пъти.

Броя на предприятията за периода 2017-2021 г. се запазва сравнително постоянен без големи изменения, а през 2022 г. и 2023 г., броят им се покачва рязко. В повечето от секторите броят на предприятията също се покачва. Отбелязва се и тенденция в покачване на всички основни икономически показатели през последните години, както и на средната брутна работна заплата, която се е покачила почти двойно за 7 години. По отношение на броя на предприятията според броя на заетите в тях, преобладаващи са микропредприятията.

Промишлеността обхваща 4 сектора - преработваща промишленост, производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива, доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване и строителство, като най-значима е преработващата промишленост. Тя се откроява най-вече в сферите на дървопреработването, производство и преработка на хранителни продукти и строителство. За община Бойчиновци промишлеността е слабо развит отрасъл, но съществуват няколко фирми, занимаващи се с преработваща промишленост, добив на инертни материали и производство на селскостопански продукти, като хранително-вкусовата промишленост също е сравнително добре застъпена на територията.

Селското стопанство е една от основните и традиционни дейности за територията на МИГ „Криводол Бойчиновци“, като то е застъпено в почти всички населени места от територията. Структуроопределящо значение заема растениевъдството на територията, което позволява отглеждането на зърнени, технически и маслодайни култури, а животновъдството заема второстепенно място в структурата на селското стопанство, като водещи подотрасли са говедовъдството и овцевъдството.

Горското стопанство също е сравнително добре развито на територията на МИГ, като двете общини попадат в различни Държавни горски стопанства - община Криводол, попада в обхвата на ДГС „Враца“, а община Бойчиновци попада в обхвата на ДГС „Монтана“ - Регионална Дирекция по горите „Берковица“.

Икономиката на територията на МИГ „Криводол – Бойчиновци“ се характеризира с висока ресурсоемкост и ниски нива на внедряване на чисти технологии. Повечето от предприятията на територията на МИГ имат нужда от инвестиции в модернизация и иновации, за да повишат своята конкурентоспособност и да разширят производствата си.

Чрез привличането на инвестиции в нисковъглеродна и кръгова икономика и чрез модернизиране на производствата, икономиката на територията на МИГ „Криводол – Бойчиновци“ може значително да подобри своите показатели и да увеличи добавената стойност за територията.

– **Социални дейности и услуги на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.**

Обектите на образователната система на територията на МИГ са детските градини и общообразователните училища. На територията на община Криводол са разположени 2 детски градини и 5 филиала към тях и общо 4 общообразователни училища - едно средно, две основни и едно обединено училище. На територията на община Бойчиновци функционират общо 6 детски градини и 5 общообразователни училища, от които две средни и три основни. Основната част от децата посещаващи детските градини и някои от основните училища, са роми, което е предпоставка за доброто социализиране на маргинализираните групи на територията. Също така в общинските училища са интегрирани и се обучават деца със специални потребности, което също е предпоставка за добро социализиране на деца и ученици от уязвимите групи.

Структурата на здравеопазването за двете общини, съставлящи МИГ има известни различия - в община Криводол има няколко обекти за извънболнична помощ - 6 амбулатории за първична медицинска помощ, 2 амбулатории за първична помощ по дентална медицина и една самостоятелна медико-диагностична лаборатория. Системата на здравеопазването за община Бойчиновци включва

доболнична помощ, осъществявана от общопрактикуващи лекари и от 5 общи първични медицински практики в общопрактикуващи лекари. Макар съществуващите амбулатории и лекарски практики на територията на МИГ, то здравеопазването се характеризира като лошо и затруднено, поради неравномерното разпределение на населението по общи практики и отдалечеността на голяма част от населението от общинския център, като също така има и голям брой жители които не са здравно осигурени, което създава допълнителни трудности за здравеопазването на територията.

Предоставяните социални услуги на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, са общо 13 на брой - 5 в община Криводол и 8 в община Бойчиновци и са следните: Приемна грижа, Домашен социален патронаж, Топъл обяд, Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания и 15 броя клубове на пенсионера в община Криводол; и Дом за стари хора „Св. Николай Чудотворец“, Домашен социален патронаж, Проект „Предоставяне на топъл обяд на територията на община Бойчиновци“, Личен асистент, 10 броя клубове на пенсионера, два броя клубове на инвалида, Механизъм лична помощ и ДСП. Развитието на социалните услуги на територията на МИГ е от особено важност, за осигуряването на достоен живот на определи рискови групи от населението, като МИГ работи усилено по социалното включване на групите в социален риск, като мобилизира всичките си налични ресурси.

– **Културно-историческо наследство и потенциал за свързани с него туристически дейности на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.**

Територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ разполага с различни видове културни обекти и събития, които се организират ежегодно и тяхното популяризиране следва да бъде от първостепенно значение за МИГ. Историческото, археологическото и архитектурното наследство на територията е защитено по смисъла на Закона за културното наследство или обявено за Паметник на културата с цел консервирането им за по-дълго време. Всички тези обекти следва да бъдат популяризирани за целите на успешното развитие на туризма, тъй като той би допринесъл и за популяризирането на самата територията и по-голямата ѝ посещаемост.

Като цяло територията на МИГ разполага с известен потенциал за развитие на различни видове туризъм, тъй като притежава чиста природа, рекреационен потенциал и наличие на богато културно-историческо наследство, а също така и наличието на защитени територии по смисъла на ЗЗТ и защитени зони по смисъла на „Натура 2000“, които са от първостепенно значение за развитието на туризма. За съжаление обаче, туризма е слабо застъпен на територията, тъй като легловата база е слабо развита.

На територията на МИГ съществуват многобройни съоръжения за развитието на спорт, тъй като на територията на МИГ има разположени стадиони, спортни клубове, танцови състави, както и писта за рали и автокрос. На територията на община Криводол има един градски стадион, и 4 стадиона в 4 от населените места от общината, като там се намира и пистата за рали и автокрос, където ежегодно се провеждат кръгове от националните шампионати, където участие взема и отборът на община Криводол. В община Бойчиновци 10 броя спортни клубове - шахмат, тенис на маса, волейбол и 7 футболни отбора, като почти всички населени места от територията разполагат със собствени стадиони, а футболните клубове са представени от общо 9 сдружения. Всички тези налични спортни съоръжения клубове и състави са предпоставка за развитието на туризма на територията на

МИГ „Криводол-Бойчиновци“.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани от изпълнението на стратегията за ВОМР лица на територията на МИГ:

Заинтересованите страни представляват групи от хора, организации или институции, за които съществува възможност да бъдат засегнати по какъвто и да било начин от реализацията на Стратегията за ВОМР. Заинтересованите страни могат да бъдат и такива, които да окажат влияние върху резултатите и последствията от осъществяването ѝ. Прецизното идентифициране на заинтересованите страни е изключително важно, защото те са различни във всеки конкретен случай и зависят от контекста и спецификата. Идентифицирането на заинтересованите страни и техните потребности включва:

- Определяне на страните, които ще бъдат засегнати пряко или косвено, положително или отрицателно от Стратегията за ВОМР;
- Степента на въздействие на всеки един от тези групи от хора и организации, върху процеса на разработване, изпълнение и оценка на СВОМР;
- Отчитане на техните интереси и влияние върху подготовката и реализацията на СВОМР;
- Най-подходящите механизми за консултиране с тях, за да се увеличи тяхната подкрепа и да се намали тяхното противопоставяне.

Въз основа на информацията от извършеното проучване и анализ, за територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ и след извършени редица срещи и разговори с хора от територията на местната инициативна група, се обособяват следните основни заинтересовани страни от изпълнението на стратегия за ВОМР за програмен период 2023-2027 г.:

- **Представители на публичната и местна власт** - общини Криводол и Бойчиновци, кметства от територията на МИГ и общински образователни институции;
- **Представители на бизнеса** - еднолични търговци, земеделски производители, земеделски кооперации, микро, малки и средни предприятия от всички сектори на местната икономика;
- **Представители на структурите на гражданското общество** - НПО, читалища, спортни клубове, туристически дружества, училищни настоятелства, местни поделения на вероизповеданията, физически лица, включително и малцинствени и уязвими групи, възрастни и млади хора.

Представеният списък описва заинтересованите страни, които бяха идентифицирани в проучванията и анализите за територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ и при срещите с местната общност, към момента на изготвяне и съгласуване на стратегията за ВОМР.

3.3. Наличие на уязвими и малцинствени групи на територията на МИГ и описание на техните потребности:

Етническата структура на населението на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е представена основно от население от българската етническа група - 12 010 души, а следващо по брой е населението от ромската етническа група, което е представено от 2 553 души. Съществува и население попадащо в турската етническа група, но те изключително малко - едва 17 души. Въпреки това то е малцинство и следва да му бъде обърнато внимание.

Ромското население може да се счита за сравнително добре интегрирано на територията на МИГ,

тъй като в една от детските градини на територията на община Криводол - ДГ „Калина Малина“ се обучават само роми, както и в две от основните училища - ОУ „Васил Левски“ в село Ракево и в ОУ „Васил Левски“ в село Лесура. Това показва, че ромската етническа група е сравнително добре интегрирана и социализирана на територията на община Криводол.

В общинските училища на територията на община Бойчиновци се обучават деца със специални потребности, като всички от тях работят със специалисти от Ресурсен център - град Монтана, което също показва добрата интеграция и социализация на децата от уязвимите групи на територията, като също така няма проблем и с интеграцията и социализацията на населението от ромски произход.

Потребности на малцинствените групи, са тяхната социална и икономическа интеграция, т.е. включването им в заетост, осигуряване на възможности за професионална квалификация, равни възможности за обучение и придобиване на по-висока образователна степен, равни възможности за получаване на социални и здравни помощи и други.

Основните акценти и потребности на малцинствените групи, на които МИГ „Криводол - Бойчиновци“ следва да обърне специално внимание, са:

- Увеличаване на възможностите за придобиване на професионална квалификация и увеличаване на доходите;
- Подобряване качеството на живот на малцинствените групи, като се осигури равен достъп до обекти от здравната, социалната, образователната и културната инфраструктура.
- Подобряване на достъпа до приобщаващо образование;
- Обучения на педагогическия персонал за преподаване на учебния материал на етнически малцинства, с цел подобряване на усвояването му от учениците и децата.

По отношение на уязвимите групи, цели такива за територията на МИГ, са:

- Деца в ранна възраст (до 6 години);
- Деца и възрастни с увреждания;
- Уязвими семейства и деца;
- Деца в специализирани институции;
- Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище;
- Възрастни хора в институции;
- Самотни стари хора.

Хората с увреждания изпитват сериозни затруднения в социалната си интеграция, поради това, че средата (архитектурна, социална, образователна и други) на дадена територия е непригодна за тях. Липсата на подкрепа за тях и семейства им води до настаняването на значителен брой хора с увреждания в специализирани институции.

Подкрепата по отношение на уязвимите семейства с деца и за децата в риск, би създала условия за задържане на децата при семействата им и за повишаване на качеството на грижата за тях. Отделените от семействата си деца, са една от най-уязвимите групи в обществото. Те имат специфични нужди, свързани с тяхното отглеждане, възпитание и образование. Същевременно те се нуждаят от социална и финансова подкрепа.

Възрастните хора са група, която съчетава рисковете от десоциализация, обедняване и влошаване на здравето. Тези хора се нуждаят от подкрепа за равнопоставено участие в обществото, от информиране и обучение относно начините за остаряване в добро здраве и активно дълголетие и от подкрепа при необходимост за покриване на някои екзистенциални разходи.

Отпадането от училище и липсата на образователна квалификация, са едни от най-сериозните фактори за попадане в ситуация на рискове - бедност, противоправно поведение, насилие, зависимости и много други.

На територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“ съществуват множество социални дейности и услуги, които покриват част от потребностите на населението попадащо в уязвимите групи. Съществуващите и функциониращи постоянни и временни социални услуги и дейности на територията, са:

- Приемна грижа;
- Домашен социален патронаж (ДСП);
- Топъл обяд;
- Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания;
- Клубове на пенсионера;
- Социална услуга „Личен асистент“;
- Дом за стари хора „Свети Николай Чудотворец“;
- Проект „Предоставяне на топъл обяд на територията на община Бойчиновци“;
- Клубове на инвалида;
- Механизъм „Лична помощ“;

Въпреки големия набор от социални дейности и услуги, основните потребности на уязвимите групи на територията на МИГ, са:

- Подкрепа за развитие на уменията на деца и възрастни с увреждания и създаване на условия за интеграцията им;
- Подкрепа за интегриране на уязвимите семейства, за развиването на уменията и ресурсите за социална интеграция на семействата като цяло и индивидуалното развитие на членовете му;
- Комплексна подкрепа за извеждане на децата от специализираните институции чрез подкрепа за тяхната реинтеграция, осиновяване и отглеждане в семейна среда;
- Възможност за комплексни интервенции между социалната и образователната сфера, насочени към подобряване на взаимодействието им, развиване на приятелска за учениците образователна среда и преодоляване на социалните затруднения за посещаване на училище.
- Подобряване качеството на грижа в институциите за възрастни хора, така че средата и начина на организация да е близък до домашния и даването на възможност за достоен живот на възрастните хора.

Включването на мерки в Стратегията за ВОМР по отношение на малцинствените и уязвимите групи ще допринесе много за задоволяването на тези потребности и ще подпомогне комплексното им изпълнение.

3.4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на територията на МИГ:

SWOT Анализът за природно-географските и социално-икономическите характеристики на територията на местната инициативна група, отразява точно и ясно силните и слабите страни и възможностите и заплахите за територията на МИГ „Криводол - Бойчиновци“, както и потребностите на населението.

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> – Територията на МИГ се намира в близост до двата областни центъра – Враца и Монтана и на неголямо разстояние от две държавни граници – Република Румъния и Република Сърбия. – Територията на МИГ се пресича от важни международни и национални транспортни артерии. – Територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ притежава висок дял на земеделски земи. – Почвите, които са разпространени на територията на МИГ са подходящи за отглеждане на зърнени и фуражни култури. – Климатичните условия, водните ресурси на района и особеностите на релефа са благоприятни за развитието на различни по вид селскостопански дейности. – Наличие на различни по вид рудни и нерудни полезни изкопаеми. – Качеството на атмосферният въздух на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се определя като добро. – Общото състояние на водите на изследваната територия се оценява като добро. – Изследваната територия има добра пригодност за извършване на земеделие, спрямо почвените показатели. – Наличие на защитени територии по смисъла на ЗЗТ и на защитени зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000. – Наличие на изградена система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. – Наличие на богато културно-историческо наследство. 	<ul style="list-style-type: none"> – Средната гъстота на населението на територията на двете общини е с много ниски стойности, спрямо средната гъстота в страната, както и в Северозападния район. – Населените места на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се характеризират със слаба урбанизация. – Активно развитие на ерозионните процеси на територията на МИГ, като оказват неблагоприятно влияние върху възможностите за развитие на селското стопанство. – Съществуват битови и промишлени източници на замърсяване на атмосферния въздух на определени места от територията на МИГ. – Нереконструирана и остаряла водоснабдителна и канализационна инфраструктура. – Водните ресурси на общините се оценяват като ограничени. – Няма налични изградени пречиствателни станции за отпадни води. – Слабо проучено архитектурно и археологическо историческо наследство. – Недостатъчна популяризация на провеждащите се ежегодно културни събития на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“. – Липса на система за рециклиране и оползотворяване на отпадъци. – Амортизирана водопроводна мрежа за територията на МИГ. – За територията на община Бойчиновци няма изградена канализационна система, освен в две населени места, поради което се използват септични ями.

- Богатство на културни събития, които се организират ежегодно.- Територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ има достатъчно водоснабдяване за нуждите на населението.- През територията на община Криводол преминават първокласни, второкласни и третокласни пътища от Републиканската пътна мрежа, а състоянието им е определено като добро.- Преминаване на главни железопътни линии №7 за цялата територия на МИГ, №2 за територията на община Криводол и №71 за територията на община Бойчиновци.- Всички населени места влизащи в състава на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ са електрифицирани.- Община Бойчиновци се характеризира с добър потенциал за използване на слънчевата енергия като ВЕИ.- Всички населени места от територията на Местна инициативна група „Криводол-Бойчиновци“ са включени в Националната съобщителна мрежа за автоматично избиране.- Територията на МИГ има потенциал за развитието на различни видове туризъм.- Водещо място за икономиката на територията на община Криводол по брой на предприятия взема сектор „Индустрия“.- Водещо място за икономиката на територията на община Бойчиновци заемат секторите „Търговия“ и „Селско стопанство“.- Промислеността на територията на община Криводол е сравнително добре развита, като най-значими са: преработващата промишленост, земеделието и строителството.- Селското стопанство на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е една от основните дейности, като земеделските територии в община Криводол заемат 79,5% от площта на общината, а тези в община Бойчиновци - 90%	- През територията на община Бойчиновци преминават само третокласни пътища от Републиканската пътна мрежа, а състоянието им е определено като лошо.- Уличната мрежа на територията на община Бойчиновци е с нарушено асфалтово покритие, а на места и без него.- Наличие на амортизирани участъци от електропреносната мрежа за територията на община Криводол.- Територията на МИГ се характеризира с незначителни възможности за използване на вятърната енергия.- Все още неосигурена свързаност към единната електронна съобщителна мрежа на държавна администрация.- Общия брой на населението на територията на МИГ намалява осезаемо през последните години;- Естествения прираст на територията на МИГ запазва формиралата се през последните години отрицателна тенденция;- Територията на МИГ се характеризира с изключително ниска раждаемост, която се комбинира с пъти по-високата смъртност, спрямо раждаемост;- Неравномерност в механичния прираст на територията на МИГ;- Възрастовата структура на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се характеризира като силно застаряваща;- Намалена трудоспособност на територията на Местната инициативна група, тъй като населението е застаряващо, а раждаемостта е ниска;- Поради влошените демографски процеси на територията на местната група, нараства необходимостта от увеличаване броя на социалните дейности и услуги;- Промислеността на територията на община Бойчиновци е слабо развит отрасъл;- На територията на МИГ липсват инвестиции свързани с иновации и

<p>от територията на общината.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Овцевъдството и говедовъдството на територията на МИГ са водещи подотрасли на животновъдството. – Територията на МИГ е сравнително добре обезпечена с образователна инфраструктура - на територията има както детски градини, така и средни и основни училища. – На територията на МИГ маргинализираните групи са добре социализирани и интегрирани в обществото. – На територията на община Бойчиновци е осигурена интеграция за обучаване на деца със специални потребности. – Структурата на здравеопазването на територията на община Криводол е представена от няколко обекта за извънболнична помощ. – На територията на МИГ има многобройни съоръжения за развиването на различни видове спортове. – Социалните услуги на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ са добре застъпени и обхващат голям контингент от населението. 	<p>модернизация на предприятията, а икономиката е много ресурсоемка;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Материално-техническата база на образователната инфраструктура на територията на МИГ се нуждае от ремонт; – Налице е проблем с училищния транспорт на територията на община Криводол, тъй като в резултат на това има деца, които не са посещавали детска градина и/или предучилищна група; – На територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ няма регистрирани заведения за болнична помощ; – На територията на МИГ има общо 3 броя аптеки и една дрогерия, които не могат да обслужват добре цялата територия на МИГ.
<p>Възможности</p>	<p>Заплахи</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Наличието на рудни и нерудни полезни изкопаеми на територията на МИГ дава възможност за развитие на преработвателна промишленост с висока добивна стойност. – Природните условия на изследваната територия благоприятстват изграждането и поддържането на инфраструктура и благоустройството на населените места. – Климатичните, почвените, водните и релефните условия дават възможност за отглеждане на различни по вид земеделски култури и ефективното развитие на селското стопанство на територията. – Добрите природни условия на територията дават възможност за развитие и на животновъдството. 	<ul style="list-style-type: none"> – Засилване на последиците от активните ерозионни процеси на изследваната територията. – Потенциално образуване на свлачищни и други по вид ерозионни и денудационни процеси. – Замърсяване на почвите от нерегламентирани сметища. – Замърсяване на водите от заустването на градските канализации без пречистване. – Изсичане на горите и образуването на пожари на територията, както и незаконно пашуване, браконьерство и неконтролирано събиране на ядливи гъби и билки. – Нерегламентирано натрупване на отпадъци от битови, градински, животински и

- Наличните водни тела и хидроенергийния им потенциал на територията на МИГ дават възможност за изграждането на малки ВЕЦ за добив на електроенергия.- Наличието на Защитени територии и защитени зони на територията на МИГ благоприятстват развитието на екотуризма и други видове алтернативен туризъм.- Наличието на богато културно-историческо наследство също дава възможност за развитието на културен туризъм на територията.- За подобряване почвеното плодородие биха могли да се предприемат противоерозионни мероприятия и подхранване на почвите, което да подобри резултатите от селското стопанство.- Увеличаване на легловата база на територията на двете общини съставляващи МИГ и популяризиране на природните и историко-културните дадености на територията, за бъдещото развитие на туризма.- Силната застъпеност на селското стопанство на територията на МИГ е предпоставка за развитие на селски туризъм.- Необходимо е да се обърне сериозно внимание на туристическия сектор, тъй като МИГ „Криводол - Бойчиновци“ разполага с потенциал за превръщането му в икономически значим сектор. За тази цел трябва да се предприемат активни мерки за популяризирането му, чрез рекламни и маркетингови дейности.- Допълнително развитие на селскостопанския сектор може да се постигне с използване на възможностите за финансиране и внедряването на иновации в материално-техническата база.- За внедряването на иновации и дигитализация в промишлеността, също следва да се вземат под внимание възможностите за финансиране на микро-	строителни източници.- Загуба или повреда на историко-културното наследство, в следствие на лоша или никаква консервация на природните и културни архитектурни и археологически паметници.- Засилено антропогенно въздействие върху фактори на околната среда – води, почви и други.- Непредприемане на действия по рекултивация след приключване на експлоатацията на рудни и нерудни находища може доведе до трайно влошаване на околната среда.- Поради амортизираната водопроводна система има опасност от образуване на голям брой аварии.- Поради липсата на канализационна система в 11 от населените места за територията на община Бойчиновци се образува опасност от замърсяване поради заустване на отпадни води.- Ниската раждаемост в комбинация с високата смъртност на територията са предпоставки за влошаването както на демографската характеристика, така и за социално-икономическата.- Застаряващото население е предпоставка за намаляване на трудоспособността на населението, което действа в комбинация с отрицателния естествен прираст и би довело до социално-икономически проблеми на територията.- Липсата на заведения за болнична помощ на територията на МИГ може да доведе до по-високи нива на заболяемост на територията.- Липсата на достатъчен брой аптеки възпрепятства населението от по-отдалечените населени места да се подсигуряват с нуждите медикаменти, което би увеличило многократно заболяемостта и нуждата от болнична

<p>малки и средни предприятия, които значително ще подобрят икономическото развитие на територията на МИГ.</p> <p>– Възможност за територията на МИГ освен за подобряването на образователния ценз на населението, така и за привличане на млади хора на територията, и могла да е развитието на професионалното и профилирано обучение - Професионални гимназии.</p> <p>– Чрез развитието на икономиката, в т.ч. нисковъглеродната и кръгова икономика, ще се подобри благосъстоянието на местното население.</p> <p>– Подобряване здравето на възрастното население, чрез извършването на дейности за превенция и профилактика, силно ще увеличи тяхната активност и принос в социално-икономическия живот на територията на местната група.</p>	<p>помощ.</p> <p>– Сериозен проблем за населението на територията е нарушената профилактика, което води до влошаване на общия здравен статус на населението.</p> <p>– Съществува риск от бедност и социална изолация за голям брой население.</p> <p>– Недостатъчната кадрова обезпеченост в предприятията на територията на МИГ ще доведе до неефективност на икономиката и до нейното влошаване.</p> <p>– Липсата на инвестиции в иновации и модернизация ще доведе до намаляване на конкурентоспособността на предприятията и до влошаване на стойностите за заетост и безработица.</p> <p>– Липсата на инвестиции в чисти технологии ще влоши качествените характеристики на околната среда и ще доведе до влошаване на околната среда.</p>
--	---

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

СВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е разработена съгласно проект за „Помощ за подготвителни дейности на територията на общините Криводол и Бойчиновци“, по Подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ от Програма за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г. като е актуализирана в резултат на публикувани насоки за кандидатстване по процедура № BG06AFSP001-01.001. СВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е разработена съгласно наличния потенциал на територията и потребностите на местно ниво, както и в съответствие с национални, регионалните и местните политики, включително и тези на десегрегация и деиндустриализация. Стратегията за водено от общностите местно развитие за периода 2023 – 2027 година обхваща всички населени места, включени в териториалните граници на общините Криводол и Бойчиновци.

Основна цел на СВОМР

Основната цел на СВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е: **„Подобряване на социално-икономическото състояние на територията чрез повишаване на конкурентоспособността и иновациите, подобряване качеството на живот чрез постигане на устойчиво развитие, развитие на туризма и опазването на околната среда и биоразнообразието“**. Тази цел ще се постигне посредством финансова подкрепа от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и допълващо финансиране съгласно ПМС № 494 от 2024 г. от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд + (ЕСФ+).

Приоритети и специфични цели на СВОМР

Чрез разработката на СВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ са изведени приоритети и специфични цели, които съответстват на дългосрочна визия за развитие на територията - повишаване качеството на живот, постигане на баланс между социалните и екологични принципи, конкурентоспособност в местния бизнес, подобряване на заетостта и образователната достъпност и опазване на биоразнообразието и околната среда.

Постигането на основната цел на СВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се основава на следните изведени приоритети и специфични цели към тях:

Приоритет 1. „Увеличаване конкурентоспособността на местния бизнес, чрез инвестиции в местната икономика“.

По приоритета се заявява допълващо финансиране съгласно чл. 9 на ПМС № 494 от 2024 г. от Програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ПКИП) съгласно Указанията на Управляващия орган на програмата.

Специфична цел 1.1. „Развитие на селското стопанство“ ще се постигне с изпълнението на *Мярка 1. „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“*.

Мярка 1 ще осигури инвестиции за подпомагане на постигането на надежден земеделски доход и разширяване дейностите насочени към селско стопанство, чрез модернизиране и механизация на съоръженията, въвеждане на иновации в земеделските стопанства и повишаване конкурентоспособността към производството на качествена земеделска продукция и стимулиране производството на екологична местна земеделска продукция. Мярката се финансира от СПРЗСР.

Специфична цел 1.2. „Развитие на икономиката“ ще се постигне с изпълнението на *Мярка 2. „Инвестиции за неселскостопански дейности на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“*.

Мярка 2 е свързана с максимално оползотворяване на икономическия и човешки потенциал и постигане на конкурентоспособност в икономиката на територията, чрез осигуряване на подкрепа за развитие на неселскостопански дейности, като подкрепа могат да получат: земеделски стопани, микропредприятия и физически лица, а съдействие се гарантира единствено за неземеделски дейности и дейности насочени към развитието на услуги и занаяти. Мярката подкрепя и развитието на услуги в различните икономически сектори и други производствени неземеделски дейности, насочени към занаятчийското развитие, като по този начин ще се стимулира и конкурентоспособността в отделните сектори. Мярката се финансира от СПРЗСР.

По специфичната цел се заявява допълващо финансиране от ПКИП съгласно чл. 9 на ПМС № 494 от 2024 г., за *Мярка 11 „Внедряване на иновации в МСП на територията на МИГ“*, която е включена като приложение към стратегията за ВОМР.

Приоритет 2. „Подобряване условията за живот и социалната интеграция, развитие на сътрудничеството и повишаване на капацитета на местната общност за изпълнение на

СВОМР“.

По приоритета се заявява допълващо финансиране съгласно чл. 9 на ПМС № 494 от 2024 г. от Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) и Програма „Околна среда“ (ПОС) съгласно Указанията на съответните Управляващи органи на цитираните програми.

Специфична цел 2.1. „Подобряване на условията на живот и социална интеграция“ ще се постигне с прилагането на *Мярка 3. „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаб инфраструктура на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““.*

Мярката се състои в подобряването на условията на живот на местното население чрез изграждане или обновяване на площи за обществено ползване, които имат предназначението трайно да задоволяват обществените потребности, както и в основни услуги и дребни по мащаб инфраструктури, чрез строителство, реконструкция или рехабилитация на нови и съществуващи улици, тротоари и съоръжения, чрез предоставяне на обществени услуги за повишаване и подобряване на енергийната им ефективност, включително и чрез ВЕИ за лични нужди, както и изграждане, реконструкция, ремонт и оборудване на спортна инфраструктура. Мярката се финансира от СПРЗСР.

По специфичната цел се заявява допълващо финансиране от ПРЧР съгласно чл. 9 на ПМС № 494 от 2024 г. за изпълнението на *Мярка 7 „Активен живот на възрастните хора в пенсионна възраст и остаряване в добро здраве“ и Мярка 8 „Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите“*, които са включени като приложения към стратегията за ВОМР.

Специфична цел 2.2. „Развитие на сътрудничеството и повишаване на капацитета на местната общност за изпълнение на СВОМР“ - ще се постигне с прилагането на *Мярка 5. „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“ и Мярка 6. „Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР и нейното популяризиране“.*

Мярка 5 осигурява подкрепа за създаване на партньорства и реализиране на различни дейности за сътрудничество с други местни инициативни групи от страната и Европейския съюз. Чрез мярката се цели да се представя местната идентичност и да се създадат съвместни продукти в полза на развитието на територията. Мярката се финансира от СПРЗСР.

Мярка 6 е свързана с осигуряването на подкрепа за дейностите за управление, мониторинг и оценка на СВОМР, както и нейното популяризиране, като това от своя страна е свързано с дългосрочното развитие на територията и подобряване благосъстоянието на МИГ „Криводол-Бойчиновци“. По мярката освен дейностите, пряко свързани с прилагането на СВОМР, ще се наблегне на повишаване на капацитета на местната общност за изготвяне и изпълнение на проекти към стратегията. Мярката се финансира от СПРЗСР.

Приоритет 3. „Запазването на културно-историческото и природно богатство на територията на МИГ“

Специфична цел 3.1. „Запазване и популяризиране на местното културно-историческо и

природно богатство“ ще се постигне с изпълнението на *Мярка 4 „Запазване на местната идентичност и културно-историческото наследство на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“*”.

Мярка 4 подкрепя популяризирането на богатствата на културно-историческото наследство на територията. Целта е популяризирането да е сред местното население, но и да бъдат привлечени гости на територията на МИГ, които да участват в различни събития и инициативи по представянето, изучаването, съхранението и разпространението на културно-историческото наследство. Мярката се финансира от СПРЗСР.

По специфичната цел се заявява допълващо финансиране от ПОС съгласно чл. 9 на ПМС № 494 от 2024 г. за изпълнението на *Мярка 9 „Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението“* и *Мярка 10 „Повишаване осведомеността относно биологичното разнообразие и заплахите за него в целевата територия на база на мерки планирани в стратегически и планови документи в сектор биоразнообразие“*, които са включени като приложения към стратегията за ВОМР.

4.2. Измерими целеви стойности за резултатите (индикатори):

4.2.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР – задължителни и специфични за МИГ:

Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Сключени договори (за продукт)	Брой	24	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по сключените договори (за продукт)	Лева	5 860 550	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.37 “Нови работни места по подкрепените проекти”	Брой	6	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация

(за резултат)			от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.41 “Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП” (за резултат)	%	35	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.40 “Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“ (за резултат)	Брой	1	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.0 “Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания” (за резултат)	Брой	580	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	24	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по изпълнените	Лева	5 860 550	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане

договори (за резултат)			на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
4.2.2. Индикатори по мерки:			
Мярка 1. „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Сключени договори (за продукт)	Брой	9	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по сключените договори (за продукт)	Лева	900 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“ (за резултат)	Брой	5	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	9	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по изпълнените договори	Лева	900 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация

(за резултат)			от извършени оценки на СВОМР и др.
Мярка 2. „Инвестиции за неселскостопански дейности на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Сключени договори (за продукт)	Брой	2	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по сключените договори (за продукт)	Лева	200 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“ (за резултат)	Брой	1	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	2	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по изпълнените договори (за резултат)	Лева	200 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Мярка 3. „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаб инфраструктура на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““			

Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Сключени договори (за продукт)	Брой	8	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по сключените договори (за продукт)	Лева	2 900 550	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението от територията на МИГ (попадащо в селските райони), ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“ (за резултат)	%	30	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“ (за резултат)	Брой	1	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	8	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация

			от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по изпълнените договори (за резултат)	Лева	2 900 550	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Мярка 4 „Запазване на местната идентичност и културно-историческото наследство на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Сключени договори (за продукт)	Брой	2	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по сключените договори (за продукт)	Лева	200 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението от територията на МИГ, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“ (за резултат)	%	5	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	2	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация

			от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по изпълнените договори (за резултат)	Лева	200 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Мярка 5. „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Сключени договори (за продукт)	Брой	2	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по сключените договори (за продукт)	Лева	200 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“ (за резултат)	Брой	80	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	2	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.

Обща стойност на публичните средства по изпълнените договори (за резултат)	Лева	200 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Мярка 6. „Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР и нейното популяризиране“			
Индикатор	Единица	Количество	Източници на информация
Сключени договори (за продукт)	Брой	1	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на публичните средства по сключените договори (за продукт)	Лева	1 460 000	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“ (за резултат)	Брой	500	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Изпълнени договори (за резултат)	Брой	1	Доклади на МИГ, информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
Обща стойност на	Лева	1 460 000	Доклади на МИГ,

публичните средства по изпълнените договори (за резултат)			информация от МИГ за ежедневното прилагане на СВОМР, информация от ИСУН, информация от извършени оценки на СВОМР и др.
---	--	--	--

Изходните индикатори са измерими, реалистични и са в съответствие с целите, мерките и заложените в стратегията резултати. Те са измерими, реалистични и са в съответствие с целите, мерките и заложените в стратегията резултати.

Индикаторите за резултат са логически свързани с целите и отразяват очакваните резултати от изпълнението на стратегията. Те са логически свързани с целите на стратегията и отразяват очакваните резултати от нейното изпълнение.

4.3. Планирани дейности за постигане на целите и приоритетите на стратегията

МИГ „Криводол-Бойчиновци“ планира изпълнението на стратегията за ВОМР в съответствието със спецификите и характеристиките на територията и нуждите на местната общност. МИГ „Криводол - Бойчиновци“ гарантра прозрачност и безпристрастност по време не само на разработването, но и на изпълнението на стратегията през целия период и гарантира, че нито един от представените в МИГ публичен, стопански и нестопански сектор не притежава повече от 49% от правата на глас.

При прилагането на Стратегията за ВОМР, Местна инициативна група „Криводол - Бойчиновци“, ще изпълнява европейското и национално законодателство по подхода ВОМР и ще прилага стриктно разпоредбите на чл. 33, параграф 3 на Регламент (ЕС) 2021/1060 и ще изпълнява следните определени задачи:

- Изграждане на капацитета на местните действащи лица за разработване и изпълнение на операции - организиране и провеждане на широка информационна кампания, свързана с изготвянето, изпълнението и отчитането на проекти към СВОМР;
- Определяне на недискриминационни и прозрачни процедури и критерии за подбор, които не допускат конфликт на интереси и гарантират, че нито една от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни, не контролира решенията за подбор - изготвяне и прилагане на процедури за подбор на проектни предложения, основаващо се на принципите за безпристрастност и прозрачност;
- Изготвяне и публикуване на покани за предложения - МИГ „Криводол - Бойчиновци“ изготвя и публикува на интернет страницата си покани за проектни предложения по всяка процедура за кандидатстване;
- Подбор на операциите, определяне на размера на подкрепата и представяне на предложенията на субекта, който отговаря за последната проверка на допустимостта преди одобряването им - извършване на подбор на проектни предложения от комисията за избор, в която участват представители на МИГ „Криводол - Бойчиновци“, както и външни експерти;
- Проследяване на напредъка към постигането на целите на стратегията - постоянно проследяване на напредъка от прилагането на стратегията, водене на регистър на проектните

предложения и деловодна система, които са свързани с организацията и изготвянето на периодични доклади. Те се предоставят на УО на съответната финансираща програма и в следствие се информира и местната общност;

– Оценка на изпълнението на стратегията - изготвяне на оценки относно процеса на прилагане на стратегията, които са текущи и окончателни.

МИГ „Криводол - Бойчиновци“ организира и извършва редица дейности насочени към местната общност свързани с популяризирането на Стратегията за ВОМР, които включват: информационни събития, срещи, семинари, обучения, консултации и други. Събитията имат единствената цел да разпространят и популяризират сред максимално широка аудитория подхода ВОМР, стратегията, мерките и всички дейности, които могат да бъдат осъществявани по всяка една от мерките.

Всички мерки и допустимите дейности за изпълнение по всяка една от тях ще бъдат стартирани и изпълнявани съгласно заложените в СВОМР приоритети за развитие на местната общност. Всеки от приоритетите и конкретно описаните цели е от основно значение за развитието на територията. Приоритетите се състоят от специфични цели обвързани с всяка една от избраните и заложените мерки, които имат определени характеристики – целеви групи, видове инвестиции, продължителност на изпълнение на проектите, сложност и т.н.

Когато Стратегията за ВОМР бъде одобрена, за програмен период 2023-2027 г., екипът на МИГ „Криводол - Бойчиновци“ ще представи на УС на МИГ одобрения график за откриване на процедури за набиране на проектни предложения за одобрение. Този график ще бъде напълно съобразен с потребностите и възможностите към периода, в който се планира откриване на прием за проектни предложения. Мерките, чиито принос към този момент е най-належащ ще бъдат с приоритет през останалите.

Прием на проектни предложения ще се подготвя и осъществява по всяка една от мерките включени в Стратегията за ВОМР, а самите приеми ще бъдат обсъждани с местната общност. Тези обсъждания целят масово информиране на местната общност и подтикването за участие на възможно най-голям брой кандидати.

Подготовката и провеждането на приеми на проектни предложения, ще се извършва в условия на максимална прозрачност и информираност на местната общност за процеса.

МИГ „Криводол - Бойчиновци“ отговаря и за процеса на оценяване на получените проектни предложения. Въпреки това, ще бъдат привлечени и външни експерти за оценяване, като по този начин ще се гарантира точна и обективна оценка на проектите предложения. След получаване на резултатите от оценката на проектите предложения, ще бъде подробно информирана и местната общност. Оценените проекти ще бъдат изпращани за проверка на съответната институция, съгласно нормативната уредба по подхода ВОМР, а след това ще бъдат сключени договори с одобрените кандидати.

При прилагането на Стратегията за ВОМР на МИГ „Криводол - Бойчиновци“ за програмен период 2023-2027 г. ще се търси балансът между обществен и частния интерес и ще бъде прилаган принципът на балансирано социално-икономическо развитие на територията.

5. Описание на мерките: *(не повече от 4 страници за всяка мярка)*

Общи елементи за всички мерки от стратегията, финансирани от ЕЗФРСР.

Избраните в стратегията за ВОМР мерки съответстват на идентифицираните в проучванията и анализите на територията нужди и са разработени при недопускане на припокриване по всички програми, финансирани със средства на ЕС. Избраните в стратегията за ВОМР мерки и дейности, включително за сътрудничество са в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/2115, СПРЗСР и ИТСР на СЗР и водят до постигане на техните цели.

Подкрепата от ЕЗФРСР се предоставя за територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, като проектите и дейностите по тях се изпълняват на територията на МИГ. Допустимите кандидати/бенефициенти по стратегията за ВОМР са с постоянен адрес или седалище на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.

Максималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегията за ВОМР не надвишава левовата равностойност на 200 000 евро.

Минималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегията за ВОМР е левовата равностойност на 2 500 евро.

За проектите, предвиждащи икономически дейности, кандидатите следва да представят бизнес план, доказващ устойчивост и финансова жизнеспособност на проекта.

За проектите с непроизводствени инвестиции и дейности, кандидатите следва да представят анализ разходи-ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.

Допустимите в стратегията дейности са в съответствие с Раздел 13.3 „Видове допустими дейности по мерките от стратегията за ВОМР“ от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. Дейностите, включени в стратегията за ВОМР отговарят на местните потребности, имат за цел да създават и запазват заетост за местното население, да са в полза на местния бизнес, да въвеждат иновации, да водят до подобряване на условията за живот (включително дейности, подкрепящи създаването на интелигентни селища) и на състоянието на околната среда, да водят до социално приобщаване и подобряване на социалните услуги на територията.

Всички дейности, допустими за подпомагане по мерките от стратегията са допустими за финансиране, в случай че не оказват отрицателно въздействие върху околната среда по ЗООС.

Икономически дейности по проекти за финансиране от стратегията са допустими в случай че бъде доказана устойчивост и финансова жизнеспособност.

В стратегията за ВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ не са допустими следните дейности:

- дейности, финансирани от ЕЗФРСР, предвиждащи фиксирани плащания и интервенции, свързани със схеми за плащания на площ;

- дейности, финансирани от ЕЗФРСР, предвиждащи инвестиции за напояване;
- дейности, финансирани от ЕЗФРСР, свързани с извършването на разходи за публична инфраструктура, свързана с пътища, водопреносни и канализационни системи, освен ако не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища;
- дейности, финансирани от ЕЗФРСР, свързани с извършването на основни земеделски инвестиции с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции.

В мерките от стратегията за ВОМР са допустими разходи, които са:

1. инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115;
2. съгласно Регламент (ЕС) № 2021/1060 и целите и приоритетите на стратегията за ВОМР;
3. съгласно Раздел 14.1 „Разходи, допустими за финансиране“ на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.;
4. определени в Постановление № 86 от 1 юни 2023 г. на Министерския съвет за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г. (ПМС № 86) и в указанията съгласно чл. 10 от ПМС № 494 от 2024 г.

По стратегията за ВОМР не са допустими за финансиране разходи съгласно Раздел 14.2 „Недопустими за подкрепа чрез стратегиите за ВОМР разходи“ от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001, а именно:

- за закупуване на права за селскостопанска продукция и закупуване на права за получаване на плащане;
- за закупуване на земя на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, с изключение на закупуване на земя с цел опазване на околната среда и опазване на богатите на въглерод почви, или закупуване на земя от млади земеделски стопани чрез използване на финансови инструменти; при финансовите инструменти този таван се прилага за допустимите публични разходи, изплащани на крайния получател или, в случай на гаранции — до размера на базовия заем;
- за закупуване на животни и закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане с цел, различна от:
 - възстановяване на земеделския или горския потенциал след природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофално събитие;
 - предпазване на селскостопанските животни от големи хищници или от използването им в горското стопанство вместо машини;
 - отглеждане на застрашени породи съгласно определението в член 2, точка 24 от Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета (45) в рамките на задълженията, посочени в член 70; или
 - опазване на сортове растения, застрашени от генетична ерозия, в рамките на задълженията,

посочени в член 70;

- за лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездни средства, отпуснати под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- за инвестиции в широкомащабна инфраструктура, както е определена от държавите членки в стратегическите им планове по ОСП, която не е част от стратегиите за Водено от общностите местно развитие, установени в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060, с изключение на инвестиции в ширококоловата инфраструктура и превантивни действия за защита от наводнения или защита на бреговете с оглед на ограничаване на последиците от възможни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофални събития;
- за инвестиции в залесяване, които не са съвместими с целите, свързани с околната среда и климата, в съответствие с принципите за устойчиво управление на горите, разработени в общоевропейските насоки за залесяване и повторно залесяване;
- за инвестиции и дейности, които не са в съответствие с мерките и условията, посочени в становището за екологична оценка на СПРЗСР;
- за инвестиции и дейности, за които не е налице акт на компетентните органи по околна среда по реда и условията на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 на Закона за биологичното разнообразие и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт;
- за закупуване и/или инсталиране на оборудване, машини и съоръжения втора употреба;
- за закупуване на лизинг на недвижима собственост;
- за данък върху добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидатите;
- за оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховка, както и други разходи, възникнали при изпълнение на договори за лизинг, марж/печалба за лизингодателя, разходи за лихви, разходи за неустойки и такси, режимни разходи;
- за банкови такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви;
- за принос в натура;
- за изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии;
- за търговия на дребно, с изключение на интервенциите, за които е допустимо предоставянето на подкрепа за този тип дейност;
- за закупуване, включително чрез финансов лизинг, на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, за частта над пазарната им стойност;
- за сертификация по НАССР (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки) и други международно признати стандарти;
- които представляват обикновена подмяна;
- свързани с плащания в брой;
- за общи разходи, извършени преди 01.01.2023 г.;
- за закупуване на превозни и транспортни средства, с изключение на специализирани такива, в зависимост от допустимите за подпомагане дейности по съответната интервенция в СПРЗСР;
- предвиждащи фиксирани плащания и мерки, свързани със схеми за плащания на площ;
- за инфраструктура, свързана с пътища и/или водопреносни и канализационни системи, когато не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища;
- за основни земеделски инвестиции, с изключение на такива, предвидени за социално

земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции;

- за изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване;
- за напоителни инсталации;
- за закупуване на земя и сгради на стойност, надвишаваща стойността на данъчната оценка;
- за строителна техника, включително самоходни машини, когато проектът е свързан със земеделска дейност, включително животновъдни обекти и складове за съхранение на продукция;
- извършени преди подаване на проектното предложение, с изключение на общите разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор.

За дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за ВОМР и тяхното популяризиране, не са допустими разходи:

- за закупуване на техника или оборудване втора употреба;
- за застраховка на дълготрайни материални активи, които не са придобити със средства, отпуснати по настоящите Насоки или по мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.;
- свързани с възнаграждения на персонала, които не са задължителни по силата на нормативен акт;
- за закупуване на земя и сгради;
- за данъци и данък добавена стойност (ДДС) с изключение на невъзстановим ДДС;
- за лихви, глоби и неустойки, такси по обслужване на заеми и разходи за съдебни разноски;
- за членски внос;
- свързани с договор за лизинг, като печалба за лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи, разходи за неустойки и такси и други разходи, свързани с договора за лизинг;
- за трудови възнаграждения на повече от четирима служители в МИГ и надвишаващи 4 минимални работни заплати за страната на месец за позицията „изпълнителен директор“ и 3 за позицията „експерт“;
- за нощувки в страната, надвишаващи 120 лв. за един човек и разходи, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.);
- платени в брой, с изключение на разходите за командировки, за гориво за лек автомобил, за разходи, свързани с публични отношения, за разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ, разходи за комуникация и външни услуги – телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, както и разходи за техническо обслужване на автомобил и годишни винетни такси, такси за издаване на изискуеми документи и разходи за застрахователни премии, както и за опростени разходи съгласно чл. 83, ал. 1, букви "б", "в" и "г" от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година;
- дневни пари за командировки в чужбина, надвишаващи определените в Приложение № 2 на Наредбата за служебните командировки и специализациите в чужбина, приета с ПМС № 115 от 2004 г.;

- за създаване на повече от една интернет страница за МИГ за периода на изпълнение на стратегията;
- за закупуване на лек автомобил, извършени след 2026 г.;
- за външни услуги и оценка на проекти, извършени от лица, участвали в комисия за избор на стратегии по СПРЗСР, в т. ч. когато такива лица са представители на или са експерти от юридически лица;
- за възнаграждения и осигуровки за извършване на външни експертни услуги и оценка на проекти на служители в същата или в друга МИГ;
- за възнаграждения и осигуровки за председател и секретар на Комисия за подбор на проектни предложения, когато същите са служители на МИГ;
- за повече от 3 бр. проучвания и/или анализи за годишно;
- разходи за информираност и публичност, които не отговарят на изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2021-2027 г., съгласно приложение № 1 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г.;
- заявени за финансиране разходи в частта им, която надвишава определените референтни стойности когато има такива.

За дейностите по сътрудничество и подготвителни дейности за него, не са допустими разходи за:

- разходи, за които е получено финансиране от националния бюджет или бюджета на Европейския съюз, в т.ч. по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 – 2020 г.;
- разходи за обикновена подмяна;
- закупуване на животни;
- закупуване на едногодишни растения;
- закупуване на земя и сгради;
- принос в натура;
- разходи, платени в брой (с изключение на разходите за командировки, пощенски и куриерски услуги, такси за издаване на изискуеми документи и разходи за застрахователни премии), както и за опростени разходи съгласно чл. 83, ал. 1, букви
- банкови такси;
- заявени за финансиране разходи в частта им, която надвишава определените референтни стойности когато има такива;
- възнаграждения, свързани с координация на дейностите, надвишаващи 10 на сто от стойността на допустимите разходи за всяка МИГ, партньор по проекта;
- разходи, платени преди подаване на заявление за планирани дейности за сътрудничество и след крайния срок за тяхното извършване;
- разходи за закупуване на транспортни средства;
- разходи за изграждане и ремонт на места за настаняване;
- разходи за информираност и публичност, които не отговарят на изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2021-2027 г., съгласно приложение № 1 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г.;
- разходи за пътни, дневни и квартирни, извършени в полза на партньор/и по дейностите за

сътрудничество;

- разходи за командировки, надвишаващи стойностите, определени в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);
- дневни пари за командировки в чужбина, надвишаващи определените в Приложение № 2 на Наредбата за служебните командировки и специализациите в чужбина, приета с ПМС № 115 от 2004 г.;
- за нощувки в страната, надвишаващи 120 лв. за един човек и разходи, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.).

Срокът за изпълнението на дейностите и операциите по проектите към СВОМР започва да тече от датата на сключване на административния договор за предоставяне на БФП. Максималният период за изпълнение на дейностите и операциите по проектите към стратегията за ВОМР на МИГ „Криводол - Бойчиновци“, не може да надвишава 36 месеца за проекти на възложители по ЗОП/ПМС №4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на БФП от европейските фондове при споделено управление и 24 месеца за останалите бенефициенти. Максималният период за изпълнение на дейностите за сътрудничество и подготвителни дейности за него е до 24 месеца за проекти, включващи строително-монтажни работи и до 18 месеца за останалите дейности.

Изпълнението на стратегията за ВОМР приключва с извършването и на последното плащане към бенефициент по проект, финансиран от СВОМР.

За стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ „Криводол - Бойчиновци“ се прилагат условията на Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията от 14 декември 2022 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на чл. 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз и Регламент (ЕС) 2021/1237 на Комисията от 23 юли 2021 г. за изменение на Регламент (ЕС) №651/2014 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на чл. 107 и 108 от Договора (текст от значение за ЕИП) е Регламент (ЕС) 2023/2831 от 13 декември 2023 г.

Чл. 107 и 108 от ДФЕС не се прилага при изпълнение на проект, финансиран изцяло или частично от ЕЗФРСР, включващ само нестопански/неикономически дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища или от община, или музей или културна организация по смисъла на Закона за закрила и развитие на културата, както и от Светия синод на Българската православна църква или централните ръководства на другите регистрирани вероизповедания.

Мерки и дейности, финансирани от ЕЗФРСР:

Мярка	1	1. Описание на целите на мярката
„Инвестиции	в	- модернизация на селското стопанство на територията на МИГ и въвеждането на иновации в него;
земеделските		
стопанства	на	- подпомагане на производството на конкурентоспособна качествена и

<p>територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“</p>	<p>екологична местна селскостопанска продукция.</p> <p>Дейностите по мярката се прилагат на цялата територия на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.</p> <p>2. Допустими кандидати</p> <p>За подпомагане могат да кандидатстват лица, които към датата на подаване на заявлението за подпомагане са:</p> <p>2.1. земеделски стопани:</p> <ul style="list-style-type: none">• физически лица или;• юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия. <p>За съществуващи земеделските стопани – да са регистрирани като такива по Закона за подпомагане на земеделските производители от най – малко 12 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период.</p> <p>2.2. две или повече физически или юридически лица, които са регистрирали законно установена структура по реда на Търговския закон, Закона за кооперациите или по Закона за задълженията и договорите, която се създава за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115, които кандидатстват за колективни инвестиции.</p> <p>2.3. групи и организации на производители признати като група или организация на производители, в съответствие с националното и/или европейското законодателство за организации на производители.</p> <p>Кандидатите трябва да имат разработен бизнес план за дейностите в земеделското стопанство и доказващ подобряване на дейността на земеделското стопанство чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.</p> <p>Земеделските стопани със земеделски стопанства, за които е приложимо, трябва да отговарят на изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност.</p> <p>3. Допустими дейности</p> <p>Дейностите, допустими за подпомагане трябва да са свързани с производството на селскостопански продукти, включени в приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти.</p> <p>Допустимите за подпомагане дейности в рамките на мярката, могат да включват материални и нематериални инвестиции. Подкрепа се предоставя за материални и нематериални инвестиции в новосъздадени и съществуващи земеделските стопанства за покриване нуждите на същите, съобразени с техният капацитет, както следва:</p>
---	--

- Дейности за инвестиции в земеделски стопанства и селскостопански дейности, съгласно Раздел 13.3.1. на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.;

- Инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/, свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда;

- Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства. Финансова помощ за инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на Съюза ще се предоставя, като с цел съобразяване с тези изисквания подпомагането може да бъде предоставено в рамките на 24 месеца от датата, на която изискванията стават задължителни за земеделските стопанства;

- Инвестиции пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;

- Инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията;

- Инвестиции в изграждане/реконструкция/закупуване на машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор;

- Инвестиции в недвижима собственост, свързана с дейността на земеделските стопанства;

- Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;

- Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление за нуждите на земеделските стопанства. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници;

- Инвестиции, насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността;

Не се предоставя подпомагане за дейности и инвестиции, които биха навредили на околната среда.

Инвестициите, включени в проектното предложение, трябва да са придружени от документ от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ.

Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното

предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.

4. Допустими разходи

По мярката са допустими следните разходи:

- разходи за инвестиции в земеделски стопанства и селскостопански дейности, съгласно Раздел 14.1.1. на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.;
- разходи за инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/, свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда;
- разходи за инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства. Финансова помощ за инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на Съюза ще се предоставя, като с цел съобразяване с тези изисквания подпомагането може да бъде предоставено в рамките на 24 месеца от датата, на която изискванията стават задължителни за земеделските стопанства;
- разходи за инвестиции, пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;
- разходи за инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията;
- разходи за инвестиции в изграждане/реконструкция/закупуване на машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор;
- разходи за инвестиции в недвижима собственост, свързана с дейността на земеделските стопанства;
- разходи за инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;
- разходи за инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление за нуждите на земеделските стопанства. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници.
- разходи за инвестиции, насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността.

По мярката са допустими и общи разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.

5. Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 10 000 лева;

Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 200 000 лева;

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 120 000 лева.

6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не може да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

Финансовата помощ по мярката е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, свързани с колективни инвестиции.

Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, подадени от млади земеделски стопани на възраст до 40 г. вкл.

Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, свързани със социално земеделие.

Максималното комбинирано подпомагане за един проект на индивидуален бенефициент е 60 % от общия размер на допустимите разходи.

Максималното комбинирано подпомагане за проект за колективни инвестиции е 60 % от общия размер на допустимите разходи.

7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

- Проектното предложение е свързано с инвестиции в сектор животновъдство – 10 т.

- Проектното предложение е подадено от млад земеделски стопанин на възраст до 40 г. включително – 10 т.

- Проектното предложение е подадено от жена – 10 т.

— Проектното предложение предвижда въвеждането на иновация – 20 т.

- Проектното предложение предвижда модернизация на извършваната дейност от стопанството – 20 т.

	<ul style="list-style-type: none"> - Проектното предложение включва дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление – 10 т. - Проектното предложение включва дейности, насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността – 10 т. - Проектното предложение е за колективни инвестиции – 10 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на до 2 работни места вкл. – 10 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на над 2 работни места – 40 т. <p>Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 30 т.</p>
<p>Мярка „Инвестиции неселскостопански дейности на територията на МИГ „Криводол- Бойчиновци“</p>	<p>2</p> <p>1. Описание на целите на мярката</p> <ul style="list-style-type: none"> - развитие на неселскостопанските дейности, основани на икономическите характеристики и специфики на територията на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“; - по-пълното оползотворяване на икономическия потенциал и повишаване на добавената стойност за икономиката на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“; - модернизация и въвеждане на иновации в неселскостопанския сектор на местната икономика на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“. <p>Дейностите по мярката се прилагат на цялата територия на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.</p> <p>2. Допустими кандидати</p> <p>Подпомагане в рамките на мярката получават земеделски стопани, микропредприятия и физически лица. В обхвата на мярката физическите лица са допустими за подпомагане само за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към развитие на занаяти.</p> <p>Земеделските стопани, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най-малко 12 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност; - да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите. <p>Микропредприятията, допустими за подпомагане трябва да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите.</p> <p>Физическите лица, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да бъдат регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи занаят/и след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на Закона за регистър БУЛСТАТ;

- да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на ЗМСП.

3. Допустими дейности

Инвестициите, допустими за подпомагане в рамките на мярката трябва да са свързани с развитие на услуги в различни сектори на икономиката и други производствени неземеделски дейности, производство на продукти, които не са включени в Приложение I от Договора за функциониране на Европейския съюз, както и дейности, които са насочени към развитие на занаяти.

Инвестициите, включени в проектното предложение трябва да са придружени от решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ.

Материалните и нематериалните инвестиции, включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.

Бизнес планът трябва да показва подобряване на дейността на предприятието и да доказва икономическата жизнеспособност на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.

Предоставя се подпомагане за инвестиции в следните дейности:

- Неселскостопански икономически дейности, съгласно Раздел 13.3.1. на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.;

- Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);

- Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.);

- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;

- Развитие на занаяти и други неземеделски дейности.

В рамките на мярката не се финансират дейности, които водят до

осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз.

4. Допустими разходи

По мярката са допустими:

- разходи за извършването на неселскостопански икономически дейности съгласно Раздел 14.1.1 от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.;

- разходи, свързани с производството или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);

- разходи, свързани с развитието на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.);

- разходи, свързани с производството на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;

- разходи, свързани с развитието на занаяти и други неземеделски дейности.

Допустимо е извършването на общи разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.

5. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 10 000 лева;

- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 200 000 лева;

- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 120 000 лева.

6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

	<p>Финансовата помощ по мярката е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, подадени от жени. Максималното комбинирано подпомагане за един проект на индивидуален бенефициент е 60 % от общия размер на допустимите разходи.</p> <p>7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проектното предложение включва дейности в отрасъл услуги на местната икономика – 20 т. - Проектното предложение включва дейности в отрасъл промишленост на местната икономика – 20 т. - Проектното предложение включва производствени дейности, използващи местни суровини – 20 т. - Проектното предложение включва дейност, свързани с производството на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление – 10 т. - Проектното предложение предвижда модернизация на производството и/или въвеждането на иновация – 15 т. - Проектното предложение е на кандидат, земеделски производител, кандидатстващи за помощ за неземеделски дейности – 10 т. - Проектното предложение е подадено от жена – 20 т. - Проектното предложение е подадено от физическо лице, ЕТ и едноличен собственик на капитал на възраст между 18 и 40 години включително – 15 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на до 2 работни места включително – 10 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на повече от 2 работни места – 40 т. <p>Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 30 т.</p>
<p>Мярка „Инвестиции основни услуги и дребна по мащаб инфраструктура на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““</p>	<p>3 в</p> <p>1. Описание на целите мярката</p> <ul style="list-style-type: none"> - подобряване на условията на живот и отдик на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“; - подобряване на достъпността на градската среда за хора с увреждания. <p>Дейностите по мярката се прилагат на цялата територия на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.</p> <p>2. Допустими кандидати</p> <p>Допустими кандидати за подпомагане по мярката са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - община Криводол; - община Бойчиновци. <p>3. Допустими дейности</p>

Допустимите за финансиране дейности следва:

- да са в съответствие или да не противоречат на плановете за интегрирано развитие на община Криводол и община Бойчиновци;
- да са в съответствие или да не противоречат на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион за планиране на Република България;
- да не оказват отрицателно въздействие върху околната среда съгласно разпоредбите на ЗООС;
- да се одобряват след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда и условията на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт;
- да се изпълняват съгласно с препоръките от извършените оценки, както и условията и мерките в съответния административен акт на компетентния орган съгласно ЗООС, ЗЗТ и ЗБР и съответните им подзаконовни нормативни актове за тяхното прилагане (когато е приложимо);
- дейностите, свързани със строително-монтажни работи, следва да бъдат в съответствие с приложимото национално законодателство в сферата на устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България;
- да отговарят на изискванията на заповедите за определянето на местата по Natura 2000 и плановете за тяхното управление, а когато няма издадени заповеди дейността да е съгласувана с МОСВ, ЗЗТ, ЗБР и съответните им подзаконовни нормативни актове за тяхното прилагане;
- ако дейностите се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11 ал. 1 от ЗОЗЗ, да се представи проект за рекултивация на нарушени терени или залесяване на териториите с подходящи растителни видове, когато националното законодателство изисква да се приложат тези мерки;
- в рамките на дейност „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“ кандидатите имат възможност да извършват допустимите инвестиции и в общинска образователна инфраструктура, която включва детска градина, основно или средно училище, и в паркове.

Не се подпомагат определени дейности, попадащи в обхвата на Програма „Развитие на регионите“ 2021 – 2027 г.

Не е допустимо включването на разходи за инфраструктура, свързани с пътища, водопреносни и канализационни системи, освен ако не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища.

Дейностите, допустими за финансиране са:

- дейности съгласно Раздел 13.3.1 от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции,

включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.;

- строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;

- реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение;

- реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди;

- изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение;

- изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;

- реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот;

- изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на обществена туристическа инфраструктура;

- дейности, свързани с подготовката за създаване на интелигентни селища, включително изготвянето на стратегия за създаване на такива селища на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.

4. Допустими разходи

По мярката са допустими следните разходи:

- разходи съгласно Раздел 14.1.1 от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.;

- разходи за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;

- разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение;

- разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени

нужди;

- разходи за изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение;
- разходи за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;
- разходи за реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот;
- разходи за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на обществена туристическа инфраструктура;
- разходи, свързани с изготвянето на стратегия за създаване на интелигентни селища в обхвата на МИГ, а именно: за извършване на проучвания и анализи на територията, разходи за възнаграждения на експерти, свързани с изготвяне на стратегията и разходи за провеждане на информационни срещи и конференции за обсъждане на стратегията. За тях при изпълнение на проектите ще се прилагат определените стойности на съответните опростени разходи съгласно Приложение № 3 от Условието за изпълнение към момента на разработване на стратегията за интелигентни селища на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.

Допустими са и общи разходи, свързани с проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта, така и по време на неговото изпълнение, например хонорари на архитекти, инженери, консултанти и др., като те не трябва да надхвърлят 12 на сто от сумата на инвестиционните разходи по проекта.

5. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 10 000 лева;
- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 390 000 лева;
- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 390 000 лева.

6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

Финансовата помощ по мярката е в размер на 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

	<ul style="list-style-type: none"> - Проектното предложение предвижда дейности, резултатите от които ще се ползват от между 5 и 20 % (включително) от населението територията на МИГ – 20 т. - Проектното предложение предвижда дейности, резултатите от които ще се ползват от между 21 и 30 % (включително) от населението територията на МИГ – 40 т. - Проектното предложение предвижда дейности, резултатите от които ще се ползват от над 30 % от населението територията на МИГ – 60 т. - Проектното предложение включва дейности за подобрен достъп за хора с увреждания – 20 т. - Проектното предложение включва дейности, които ще се изпълняват извън общинските центрове – 20 т. - Проектното предложение включва дейности за подобряване на състоянието на обществена инфраструктура – 20 т. - Проектното предложение включва дейности за подобряване на енергийната ефективност на обществени сгради – 20 т.; - Проектното предложение включва дейности, свързани с обществена туристическа инфраструктура – 20 т.; - Проектното предложение включва дейности, свързани със създаването на интелигентни селища – 20 т. <p>Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 40 т.</p>
<p>Мярка 4. „Запазване на местната идентичност и културно-историческото наследство на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“”</p>	<p>1. Описание на целите на мярката</p> <ul style="list-style-type: none"> - опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги; - популяризиране на територията на МИГ и привличане на посетители. <p>Обхват на мярката: Цялата територия на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.</p> <p>2. Допустими кандидати</p> <ul style="list-style-type: none"> - Юридически лица с нестопанска цел от територията на МИГ; - Читалища от територията на МИГ, регистрирани по Закона за народните читалища. <p>3. Допустими дейности</p> <p>Предоставя се безвъзмездна финансова помощ за дейности по опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги, както и туристически дейности в обществена полза:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Организиране и провеждане на културни събития – празници, събори, изложби, концерти, панаири, фестивали и др., свързани с местното културно наследство и разнообразяването на културния живот на населението; - Проучване и документиране на местната култура, бит, кулинария, история, традиции, музика и изобразително изкуство, традиционни занаяти, обичаи и ритуали; - Изготвяне на филми, сборници, разработване и разпространяване на

информационни материали различни от обикновени брошури (тематични изследвания, снимков архив, каталози и др.);

- Разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит;
- Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на посетителски центрове за представяне и експониране на местното културно наследство;
- Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на туристически центрове или закупуване на туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки), свързани с популяризиране и промотиране на местното културно наследство;
- Дейности, съответстващи на мярката, съгласно Раздел 13.3.1 на на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.

4. Допустими разходи

- Разходи за организиране и провеждане на културни събития – празници, събори, изложби, концерти, панаири, фестивали и др., свързани с местното културно наследство и разнообразяването на културния живот на населението;
- Разходи за проучване и документиране на местната култура, бит, кулинария, история, традиции, музика и изобразително изкуство, традиционни занаяти, обичаи и ритуали;
- Разходи за изготвяне на филми, сборници, разработване и разпространяване на информационни материали различни от обикновени брошури (тематични изследвания, снимков архив, каталози и др.);
- Разходи за разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит;
- Разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на посетителски центрове за представяне и експониране на местното културно наследство;
- Разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на туристически центрове или закупуване на туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки), свързани с популяризиране и промотиране на местното културно наследство;
- Разходи, съответстващи на мярката, съгласно Раздел 14.1.1 на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на

	<p>операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.</p> <p>5. Финансови параметри за проектите – минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект</p> <ul style="list-style-type: none">- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 10 000 лева;- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 100 000 лева;- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 100 000 лева. <p>6. Интензитет на финансовата помощ</p> <p>Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.</p> <p>Финансовата помощ по мярката е в размер на 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.</p> <p>7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение</p> <ul style="list-style-type: none">- Дял на населението от територията на МИГ, което ще се ползва от резултатите по проекта – от 5 до 10% включително – 20 т.- Дял на населението от територията на МИГ, което ще се ползва от резултатите по проекта – от 11 до 15% включително – 30 т.- Дял на населението от територията на МИГ, което ще се ползва от резултатите по проекта – над 15% – 40 т.- Проектното предложение включва дейности в обекти с културна значимост - 20 т.- Проектното предложение включва дейности в обществени обекти, подпомагащи развитието на туризма на територията на МИГ - 20 т.- Проектното предложение предвижда изпълнението на дейности извън общинските центрове - 20 т.;- Проектното предложение предвижда изпълнението на дейности, които подкрепят местната идентичност и културните и исторически характеристики на територията - 25 т.- Проектното предложение предвижда изпълнението на дейности, които включват подобряване на достъпа за хора с увреждания и инвалиди - 30 т. <p>Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 30 т.</p>
Мярка	<p>5</p> <p>1. Допустими дейности</p> <p>По мярката са допустими дейности съгласно посочените в Раздел 13.3.10 от</p>

<p>„Сътрудничество и подготвителни дейности за него“</p>	<p>Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. Такива дейности са:</p> <ul style="list-style-type: none">- Разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. разходи за материални и нематериални активи;- Извършване на изследвания, проучвания и анализи, директно свързани със съвместния продукт/услуга/дейност;- Реализиране на промоционални и маркетингови кампании;- Организиране на заседания, обучения, семинари, съвместни събития, срещи с потенциални партньори или партньори по проекта;- Извършване на информационни кампании, включващи организиране на срещи, конференции, публикуване и излъчване в медиите;- Дейности по координация (извършване на разходи за наемане на допълнителен персонал, пътни разходи, разходи за нощувки и храна, хонорари за експерти, разходи за превод, разходи за комуникация). <p>Дейностите за сътрудничество трябва да отговарят на следните условия за допустимост:</p> <ul style="list-style-type: none">- да допринасят за развитието на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти;- да са свързани и да водят до развитието на териториите, обхванати в конкретните стратегии на МИГ;- да съответстват на и да допринасят за постигане целите и приоритетите на стратегиите за ВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ и съответните местни инициативни групи и СПРЗСР;- да се изпълняват съгласно сключено споразумение между най-малко двама партньори - МИГ „Криводол-Бойчиновци“ и МИГ от България и/или МИГ, изпълняващи стратегии за ВОМР от друга държава – членка от ЕС;- в партньорството за дейностите по сътрудничество могат да участват и други юридически лица от страната и чужбина със собствен финансов принос. <p>2. Допустими разходи</p> <p>По мярката са допустими дейности съгласно посочените в Раздел 14.1.4 от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. Такива разходи са:</p>
---	--

	<ul style="list-style-type: none">- разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. материални и нематериални инвестиции;- строително-монтажни или строително-ремонтни работи на територията на партньорите от Република България;- други материални и нематериални активи;- изследвания и проучвания, директно свързани със сътрудничеството, включително за издаване на становища;- възнаграждения за външни експерти – физически или юридически лица за изпълнение на дейности, включително за преводачи;- възнаграждения, свързани с координацията на планираните дейности на служители на МИГ;- промоционални и маркетингови кампании за съвместния продукт/услуга;- организиране и провеждане на обучения, семинари, съвместни събития и партньорски срещи;- информираност – създаване на интернет страница за проекта, публикации в регионални медии, информационни конференции;- публичност – изготвяне и разпространение на информационни материали и осигуряване на публичност, в т.ч. информационни табели;- командировки на служителите на МИГ, експерти по проекта, включително преводачи, членове на колективния управителен орган и членове на колективния върховен орган на МИГ, както и други участници от територията в дейности, свързани с изпълнението на проекта, съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);- преводи (писмени и симултанни);- пощенски и куриерски услуги;- такси за издаване на документи, свързани с изпълнението на проекта. <p>3. Общ размер на финансовата помощ по мярката Общият размер на финансовата помощ по мярката е 200 000 лева.</p>
Мярка 6 „Дейности	<p>1. Допустими дейности</p> <p>Допустими са дейностите, посочени в Раздел 13.3.11 от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г., както следва:</p> <ul style="list-style-type: none">- Допустими за извършване са дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегии за ВОМР, включително улесняването на обмена между

<p>по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР и нейното популяризиране“</p>	<p>заинтересованите страни, съгласно одобрената стратегия.</p> <p>- Допустими за извършване са дейности по популяризиране на стратегии за ВОМР, съгласно одобрената стратегия.</p> <p>2. Допустими разходи</p> <p>Допустими са разходите съгласно посочените в Раздел 14.1.2 от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.</p> <p>За управление, мониторинг и оценка на стратегиите и тяхното популяризиране са допустими следните разходи:</p> <p>2.1. Разходи за управление, мониторинг и оценка на стратегиите:</p> <ul style="list-style-type: none">- разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт;- разходи за външни услуги, възнаграждения и осигуровки, дължими от МИГ на експерти (физически или юридически лица), свързани с прилагането на стратегията (оценители, консултанти, външни експерти, счетоводно обслужване);- непреки разходи:<ul style="list-style-type: none">а) за услуги, непряко свързани с прилагането на стратегията (правни, одиторски);б) разходи за наем на офис;в) разходи за комуникация и външни услуги (телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, охрана на офиса, електронен подпис, застраховане на дълготрайни материални активи по смисъла на чл. 50, т. 2 от Закона за корпоративното подоходно облагане, закупени със средства от настоящия или предходния програмен период по подхода ВОМР);г) разходи за закупуване на офис консумативи и канцеларски материали;д) разходи за наем на лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места за МИГ, които нямат закупен лек автомобил;е) разходи за закупуване на гориво за лек автомобил;ж) други непредвидени оперативни разходи.- разходи за командировки на екипа и членовете на колективния върховен орган на МИГ съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г.
---	---

(Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);

- разходи за закупуване на офис оборудване, обзавеждане и софтуер;
- разходи за закупуване на един лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места, ако МИГ няма такъв или има закупен преди 2016 г.;
- разходи за обучения на екипа и членовете на колективния върховен орган във връзка с прилагането на стратегията за местно развитие;
- разходи, свързани с публични отношения (разходи за организиране на срещи на МИГ, разходи за работа в мрежа, участие на екипа и членовете на колективния върховен орган в срещи с други МИГ);
- разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ;
- финансови разходи, в т. ч. банкови такси за управление на една сметка и такси за издаване на изискуеми документи;
- разходи за мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР.

2.2. Разходи за популяризиране на стратегията за ВОМР:

- разходи за проучвания и анализи на съответната територия (териториални, икономически, социални и други анализи и проучвания);
- разходи за популяризиране, информиране и публичност:
 - а) за създаване и поддръжка на интернет страница;
 - б) за създаване и реализиране на публикации в печатни и електронни медии и излъчвания в радио- и телевизионни медии на покани за организирани събития и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ;
 - в) отпечатване на брошури, материали за обучение и други печатни материали, изработване на рекламни материали и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ;
 - г) преводи;
 - д) изработка и монтаж на табели и билбордове за популяризиране на МИГ;
 - е) свързани с изготвяне на материали, подпомагащи потенциалните получатели на финансова помощ при разработването на дейности и подготовката на заявления;
 - ж) други разходи за популяризиране, информиране и публичност;
- разходи за организиране на обучения, семинари и информационни срещи за местни лидери и за уязвими групи и застрашени от бедност целеви групи, включително роми, свързани с подготовка, изпълнение и отчитане на проекти и други, свързани с популяризиране на стратегията за ВОМР и прилагане на подхода.

Изисквания по отношение на разходите за управление, мониторинг и оценка на СВОМР и нейното популяризиране:

- Разходите, предвидени за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР и нейното популяризиране не може да надвишават

	<p>25 на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разходите за популяризиране на стратегията са най-малко 20 на сто от общия размер на разходите по мярката; - Непреките разходи не надвишават 15 на сто от средствата от разходите за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт; - Средствата са планирани до 30 септември 2029 г., като за последната година са планирани най-малко 10 на сто от общия размер по мярката. <p>3. Общ размер на финансовата помощ по мярката. Общият размер на финансовата помощ по мярката е 1 460 000 лева.</p>
--	---

6. Финансов план, включващ планираните средства от ЕЗФРСР:

Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		лева	%
Мярка 1	„Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“	900,000	15%
Мярка 2	„Инвестиции за неселскостопански дейности на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“	200,000	3%
Мярка 3	„Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаб инфраструктура на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“	2,900,550	49%
Мярка 4	„Запазване на местната идентичност и културно-историческото наследство на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“	200,000	3%
Мярка 5	„Сътрудничество и подготвителни дейности за него“	200,000	3%
Мярка 6	„Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР и нейното популяризиране“	1,460,000	25%
	ОБЩО СРЕДСТВА ЗА СТРАТЕГИЯТА ОТ ЕЗФРСР	5,860,550	100%

Финансовият план на стратегията отразява мненията на заинтересованите страни относно бюджетите на всички предвидени мерки, като разпределението на средствата е направено с ясната цел да се постигне общата цел на стратегията.

Мярка 1 „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““ е насочена към подпомагане на земеделските стопанства. При разработването ѝ са организирани многобройни срещи със земеделски производители, като техните идеи и предложения са намерили място в съдържанието и бюджета на мярката. Размерът на предвидените средства е в размер на 900 000 лева, което е 15% от финансовия ресурс от стратегията.

Мярката има за цел цялостната модернизация на селското стопанство на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ чрез въвеждането на иновации, насърчаване на устойчиви практики и подпомагане на местните земеделски производители за постигане на по-висока конкурентоспособност. Основният стремеж е да се повиши качеството, екологичността и ефективността на произвежданата земеделска продукция, така че тя да отговаря на съвременните пазарни и екологични изисквания. Подкрепата по мярката е насочена както към новосъздадени, така и към вече утвърдени земеделски стопанства. Предвижда се финансиране на материални и нематериални инвестиции, съобразени с капацитета и нуждите на всяко стопанство. Това включва инвестиции във физически активи, свързани с механизацията и модернизацията на производствения процес, с цел намаляване на производствените разходи и повишаване на производителността на труда. Особен акцент се поставя върху адаптирането към нововъведените стандарти на Европейския съюз, което ще гарантира съответствие и конкурентно предимство на пазара. Финансират се и дейности, насочени към повишаване на енергийната ефективност, съхранение на земеделска продукция с цел запазване на качеството ѝ, както и изграждане, реконструкция и закупуване на машини и съоръжения, щадящи околната среда, включително съоръжения за съхранение на оборска тор. Допълнително, мярката подкрепя инвестиции в недвижима собственост, необходима за функционирането на земеделските стопанства, както и дейности, насочени към повишаване на стандартите за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността.

Чрез тези интервенции мярката решава редица ключови проблеми: остаряла техника, ниска производителност, високи разходи, слаб достъп до иновации, недостатъчна екологична съобразност и ограничена пазарна реализация на местната продукция. Тя създава основа за устойчиво развитие на селските райони и гарантира по-добри икономически, социални и екологични резултати за земеделските стопанства.

Мярка 2 „Инвестиции за неселскостопански дейности на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““ цели да подкрепи развитието на неселскостопански дейности в региона. Тя обхваща широк спектър от икономически инициативи, а нейният бюджет е оформен на база консултации с местния бизнес и анализ на проектния капацитет на територията. Размерът на предвидените средства е в размер на 200 000 лева, което е 3% от финансовия ресурс от стратегията. Мярката е насочена към устойчивото икономическо развитие на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, като цели да насърчи разширяването и модернизацията на неселскостопански дейности, съобразени със специфичните икономически характеристики и потенциал на региона. Чрез прилагането ѝ ще се постигне по-пълноценно оползотворяване на ресурсите и възможностите на местната икономика, както и повишаване на добавената стойност чрез подкрепа на иновативни и

конкурентоспособни бизнеси извън земеделския сектор. Тази мярка създава условия за диверсификация на икономическата дейност в селските райони и допринася за подобряване на заетостта, доходите и качеството на живот на местното население. Подпомагането се отнася до широк кръг от инвестиции, свързани с развитие на услуги и производства, които не попадат в обхвата на Приложение I от Договора за функциониране на Европейския съюз. Това включва както традиционни, така и модерни форми на занаятчийство, леки производства, както и високотехнологични дейности. Допустимите дейности обхващат разнообразни услуги в различни икономически сектори – от социални услуги като грижи за деца, възрастни хора и хора с увреждания, до здравни и ветеринарни услуги, счетоводно-консултантски и одиторски дейности, както и услуги, базирани на информационни технологии. Подкрепят се също така производства и продажби на продукти извън селскостопанския сектор, без значение от вложените суровини.

Чрез прилагането на мярката се решават ключови проблеми, като ниска икономическа активност, ограничен достъп до услуги, застаряване на населението и миграция на младите хора. Мярката допринася за икономическата устойчивост на региона и създава условия за по-голяма икономическа самостоятелност на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.

Мярка 3 „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаб инфраструктура на територията на МИГ „Криводол-Бойчиновци““ е съсредоточена върху подобряване на обществената инфраструктура и условията за живот на жителите. Според организирания срещи и анкети с населението, това е най-желаната от населението на територията на МИГ мярка, като именно подобряването на качеството на живот е определено като водещ приоритет. Размерът на предвидените средства е в размер на 2 900 \$50 лева, което е 49% от финансовия ресурс от стратегията. Размерът на средствата по мярката е определен въз основа на потребностите на територията, както и от мнението на местните жители, които я определят като най-важна от всичките мерки, включени в СВОМР.

Мярката е стратегически инструмент за подобряване на жизнената среда, социалното включване и достъпността на територията на МИГ. Тя има за цел да създаде по-добри условия за живот и отпочиване на местното население, като същевременно поставя специален акцент върху улесняването на достъпа до градската среда за хора с увреждания. Чрез насърчаването на инвестиции в ключови компоненти на местната инфраструктура, мярката съдейства за повишаване на привлекателността и функционалността на населените места в региона. Допустимите дейности по мярката включват широк спектър от строително-монтажни работи и свързаните с тях подобрения. Финансират се проекти за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура; строителство, реконструкция и рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари, както и прилежащи съоръжения и принадлежности към тях. Също така се подкрепят инвестиции в общинската образователна инфраструктура с местно значение, сгради и обекти, свързани с културния живот, както и проекти, насочени към създаване на интелигентни селища.

С тази мярка се решават конкретни предизвикателства, свързани със занемарена или остаряла инфраструктура, липса на подходящи обществени пространства за спорт, култура и образование, както и ограничен достъп до услуги и градска среда за уязвими групи от населението. Чрез нея се постига устойчиво подобряване на местната среда и се повишава качеството на живот в населените места на територията на МИГ.

Мярка 4 „Запазване на местната идентичност и културно-историческото наследство на територията

на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ има за цел да съхрани духовния и културния живот в района. Благодарение на активното участие на местната общност в обсъжданията, бюджетът по тази мярка е планиран така, че да отговаря на реалните възможности и потребности за реализиране на проекти в сферата на културата. Размерът на предвидените средства е съгласуван от заинтересованите страни и е в размер на 200 000 лева, което е 3% от финансовия ресурс от стратегията.

Мярката е насочена към съхраняване и оживяване на културното богатство на региона, като същевременно цели да повиши неговата видимост, да утвърди уникалния му характер и да го превърне в двигател за местно развитие и привличане на посетители. Основният фокус е насърчаването на културната активност, популяризирането на традициите, занаятите и обичаите, както и изграждането на устойчива туристическа идентичност на територията. Чрез мярката се подкрепят разнообразни дейности, които допринасят за съхранението и популяризирането на местното културно наследство. Сред тях са организирането и провеждането на културни събития като празници, събори, концерти, фестивали и изложби, които обогатяват културния живот на местната общност и привличат външни посетители. Освен това се финансират проучвания и документиране на културната история, бит, традиции, занаяти и изкуство, както и изготвянето на филми, тематични сборници и архивни материали, които съхраняват и разпространяват знанията за местното културно наследство. Мярката предвижда също така възможности за възстановяване на елементи от традиционни носии и предмети от бита, както и представянето им чрез макети или експозиции. Част от дейностите включват и организирането на спортни събития с културна насоченост, които допълнително разнообразяват културния живот и ангажират местната общност. Осигурява се финансиране и за закупуване на оборудване и обзавеждане за посетителски центрове, които да представят културното наследство пред широката публика. Наред с това се подкрепя и развитието на туристическата инфраструктура – информационни табели, пътепоказатели, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки – като елемент от усилията за популяризиране и лесен достъп до местните културни и природни ресурси.

Мярката отговаря на нуждата от съхраняване на уникалната идентичност на територията на МИГ, предотвратяване на загубата на нематериално културно наследство и създаване на устойчиви предпоставки за културен и туристически растеж. Така тя играе ключова роля както за социалното сближаване, така и за икономическото оживление на региона.

Мярка 5 „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“ подкрепя националното и международното сътрудничество между местни инициативни групи. Чрез обмен на опит и съвместни дейности, тази мярка ще допринесе за по-активното развитие на територията на МИГ. Мярката предизвиква интерес у местната общност и хората очакват изготвянето на интересни и ползотворни проекти по нея, в които да се включат възможно най-голям брой жители и които да имат голям принос за развитието на територията на МИГ. Размерът на предвидените средства е в размер на 200 000 лева, което е 3% от финансовия ресурс от стратегията.

Мярката „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“ представлява ключов механизъм за насърчаване на партньорството и обмяна на опит между МИГ „Криводол-Бойчиновци“ и други местни инициативни групи от България и Европейския съюз. Целта е чрез съвместни проекти да се постигне устойчиво развитие на територията на МИГ, като се използват добри практики, иновации и допълващи се ресурси от различни региони. Мярката е съобразена с целите и приоритетите,

заложен в Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, както и със стратегиите на партньорските МИГ. Основно изискване за прилагането ѝ е наличието на споразумение между поне два партньора – МИГ „Криводол-Бойчиновци“ и друг МИГ от България или страна-членка на ЕС. В проектите могат да участват и други юридически лица от страната и чужбина, които да осигурят собствен финансов принос. Допустимите дейности по мярката обхващат широк спектър от подготвителни и изпълнителни дейности, свързани с разработването и реализацията на съвместни продукти, услуги и инициативи. Това включва разработване на съвместни продукти, услуги или дейности, включително инвестиции в материални и нематериални активи, извършване на изследвания, анализи и проучвания, насочени към подготовката или реализацията на съвместните инициативи, промоционални и маркетингови кампании, които популяризират продуктите и териториите, включени в сътрудничеството, организиране на заседания, обучения, семинари и съвместни събития, които насърчават обмяната на опит и добри практики, информационни кампании чрез събития, медийни публикации и срещи с цел информиране на местните общности и популяризиране на резултатите от сътрудничеството, координационни дейности, необходими за успешното управление на съвместните проекти – наем на персонал, пътни разходи, нощувки, храна, хонорари за експерти, превод и комуникационни разходи.

Мярката насърчава обединяването на усилия и ресурси за създаване на иновативни решения, които да отговорят на специфичните предизвикателства и потенциала на участващите територии. Чрез нея се засилват капацитетът, мрежовото взаимодействие и устойчивото развитие на местните общности. Бюджетът на мярката е определен предвид нейните специфики и необходимостта според заинтересованите страни и МИГ от изготвяне и изпълнение на проектни за сътрудничество и създаването на партньорства.

Мярка 6 „Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР и нейното популяризиране“ е посветена на управлението, мониторинга и оценката на изпълнението на стратегията, както и на нейната популяризация. Чрез нея ще се осигури ефективно прилагане на стратегията, ще се работи активно с местната общност и ще се развиват капацитетите за създаване и реализация на проекти. Тя осигурява необходимата организационна, аналитична и комуникационна рамка за устойчивото и прозрачно изпълнение на стратегическите цели. Чрез тази мярка се реализират дейности, насочени към цялостното управление на стратегията – планиране, координация, отчетност и контрол. Включени са и дейности по наблюдение и оценка на изпълнението, с цел гарантиране на резултатност, съответствие с целите и своевременно идентифициране на проблеми или отклонения. Това позволява вземане на информирани управленски решения и адаптиране на подходите, когато е необходимо. Мярката също така обхваща дейности, насочени към улесняване на комуникацията и обмяна между всички заинтересовани страни – местни власти, граждани, бизнес и неправителствени организации. Това включва организиране на срещи, обществени обсъждания, семинари и други форми на диалог, които гарантират участието на местната общност в управлението на стратегията.

Важен елемент на мярката е популяризирането на Стратегията за ВОМР. Допустими са дейности, свързани с изготвяне и разпространение на информационни и рекламни материали, провеждане на кампании, участия в медии, както и други комуникационни инициативи, които имат за цел да направят стратегията видима, разбираема и достъпна за местното население.

Мярката играе ключова роля за постигане на прозрачност, ангажираност и ефективност в управлението на процесите по местно развитие и осигурява необходимите условия за реализиране на всички останали мерки по стратегията. Бюджетът на мярката е определен съгласно изискванията на Условието за кандидатстване от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. и размерът му е подкрепен от заинтересованите страни.

Стратегията за ВОМР на МИГ „Кривидол-Бойчиновци“ е разработена така, че да отговаря на реалните нужди на местната територия. Тези нужди са установени след задълбочени анализи и консултации. Средствата по различните мерки са разпределени, като са взети предвид особеностите и възможностите на района, а местната общност активно се е включила в процеса на планиране.

СВОМР включва мерки, съобразени с потребностите на местната територия, които са идентифицирани чрез анализи и проучвания. Разпределението на средствата по тези мерки е направено с оглед на специфичните характеристики и потенциала на района, като е осъществено с активно участие на местната общност.

7. Описание на уредбата за управление, мониторинг и оценка, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията: (не повече от 6 страници);

7.1. Организационна структура на МИГ:

<p>- <i>Организационна структура/схема.</i></p>	<pre>graph TD; KBO[KBO] --> KUO[KUO]; KUO --> ID([Изпълнителен директор]); ID --> ESWOMP([Експерт СВОМР]);</pre> <p>Организационната схема на МИГ „Криводол - Бойчиновци“ включва: Колективен върховен орган (КВО - Общо събрание), Колективен управителен орган (КУО - Управителен съвет); Изпълнителен директор и един експерт по СВОМР.</p> <p>Съгласно европейските и национални нормативни изисквания по отношение на подхода ВОМР, в състава на МИГ „Криводол - Бойчиновци“, са включени представители на трите сектора - публичен, стопански и нестопански и никой от тях няма повече от 49% от правата на глас.</p>
<p>7.2. Управление на МИГ:</p>	
<p>- <i>Органи за управление и контрол;</i></p>	<p>Съгласно Разпоредбите на чл. 33, параграф 3 на Регламент (ЕС) 2021/1060, Местна инициативна група „Криводол-Бойчиновци“ има следните задачи:</p>

- Изграждане на капацитета на местните действащи лица за разработване и изпълнение на операции;
- Определяне на недискриминационни и прозрачни процедури и критерии за подбор, които не допускат конфликт на интереси и гарантират, че нито една от групите, които представляват съответните заинтересовани страни, не контролира решенията за подбор;
- Подготвяне и публикуване на покани за предложения;
- Подбиране операциите, определяне размера на подкрепата и представяне на предложенията на субекта, който отговаря за последната проверка на допустимостта преди одобряването им;
- Проследяване напредъка към постигането на заложените в стратегията цели;
- Оценка на изпълнението на СВOMP;

В изпълнението на тези задачи участват органите на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, както и тези за изпълнение.

Уредбата на управление на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, включва връзка между органите, които вземат решения и органите, които ги изпълняват. Уредбата за управление на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е разписана подробно в Устава, начело на който е върховният орган на управление - Общото събрание или КВО, а останалите органи на управление са: Управителен съвет или КУО и Председател на Управителния съвет.

Органите на Сдружението са: Изпълнителен директор (мениджър), чиито правомощия са уредени в Устава на МИГ, както и Допълнителни помощни органи, създадени по решение на Управителен съвет. Съставът, правомощията и срокът на съществуването им се определя с решението за създаването им.

В Общото събрание участват всички членове на сдружението, а членовете на сдружението участват в Общото събрание лично или чрез представител.

В състава на Общото събрание и Председателството са включени юридически лица, пълномощник на юридическо или физическо лице, което може да бъде само физическо лице.

Съгласно Устава на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, Общото събрание има следните права:

- Да изменя и допълва Устава и да приема други вътрешни актове;
- Да избира и освобождава членовете на Управителния съвет; да освобождава от отговорност членовете на Управителния съвет; да приема членове в случай на отказ от страна на Управителния съвет; да освобождава и изключва членове на Сдружението по реда и условията на настоящия устав;
- Да взема решения за преобразуване и прекратяване на сдружение и за откриване и закриването на клонове, както и решения относно участието на Сдружението в управлението и контрола на други юридически лица.
- Да приема отчети за дейността на Управителния съвет, приема основни насоки и програми за дейността, включително и СВОМР;
- Да приема бюджета на Сдружението, включително и бюджета по СВОМР;
- Да взема решения относно дължимостта и размера на членския внос или имуществените вноски, както и реда за събирането им;
- Да отменя решения на другите органи на Сдружението и да взема други решения предвидени в Устава;

- Решенията на Общото събрание са задължителни за другите органи на Сдружението, като също така подлежат на съдебен контрол относно тяхната законосъобразност и съответствие с Устава;

Съгласно Устава на МИГ „Криводол-Бойчиновци“, Сдружението се управлява и представлява от Управителен съвет, които се състои от не по-малко от пет лица, които да са членове на Сдружението. Членовете на Управителния съвет имат еднакви права и задължения независимо от вътрешното разпределение на функциите между членовете; членовете са длъжни да изпълняват задълженията си в интерес на Сдружението. Управителният съвет осигуряват стопанисването и опазването на имуществото. Управителният съвет приема организационно-управленската структура, щата, реда за даване и освобождаване на персонал, правила за работна заплата, правилник и процедури за функционирането на изпълнителните органи, вкл. и по прилагане на СВОМР, вътрешни правила и процедури на Сдружението.

УС избира и освобождава Председателя, Зам. Председателя, Изпълнителния директор, Допълнителните помощни органи, избира представители на Сдружението, взема решения за кандидатстване с проекти, приема планове, програми и проекти за дейността на Сдружението, взема решения за придобиване, отчуждаване и обременяване на имоти, определя реда и организира извършването на дейността, подготвя и внася в ОС отчет за дейността, подготвя и внася в ОС проект за бюджет, осигурява изпълнението на решенията на ОС, обсъжда и решава всички други въпроси, освен тези, които са компетентността на ОС.

МИГ „Криводол-Бойчиновци“ има дял на

	<p>представителите на публичния сектор, на представителите на стопанския сектор и на представителите на нестопанския сектор в колективния върховен орган и в колективния управителен орган на сдружението, непревишаващ 49 на сто от имащите право на глас съгласно чл. 28, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел. По този начин нито един сектор не доминира взимането на решенията в МИГ.</p> <p>В Колективния върховен орган са представени повече от 50 на сто от населените места от територията, както и над 75 на сто от идентифицираните в проучванията и анализите на територията на МИГ заинтересовани страни.</p> <p>В КВО са включени представители на различни заинтересовани страни от местната общност, идентифицирани в анализа на стратегията за ВОМР за съответната територия, включително уязвими групи и малцинства, млади хора и е налице балансирано участие на жени и мъже от територията на МИГ.</p> <p>Органите за управление и контрол гарантират, че вземането на решения от органите на МИГ е прозрачно и в съответствие с принципите на подхода ВОМР.</p> <p>Стратегията за ВОМР е одобрена от колективния върховен орган на МИГ след публично проведени консултации, обсъждания, информационни срещи и др. със заинтересованите страни от територията на бъдещото ѝ прилагане.</p>
<p>- Описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.</p>	<p>Местната инициативна група е осигурила за срока на изпълнение на стратегията за ВОМР служители на пълен работен ден за позициите изпълнителен директор и един експерт по прилагане на стратегията за ВОМР.</p>

Предложеното лице за длъжност „Изпълнителен директор” притежава необходимия опит, който е:

1. завършено висше образование, най-малко степен „магистър“;
2. трудов стаж и/или осигурителен стаж най-малко 5 години;
3. управленски опит най-малко две години или най-малко три години опит като експерт в МИГ/МИРГ по прилагане на стратегия за ВОМР;
4. опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори.

Експертът, който ще бъде назначен по прилагане на стратегията за ВОМР се избира и назначава от Управителния съвет по предложение на Изпълнителния директор и има следните квалификации:

1. Завършено висше образование, степен „бакалавър“;
2. Професионален стаж над две години;

Основни задължения на Изпълнителния директор на Сдружение Местна инициативна група – „Криводол-Бойчиновци”;

Осигурява изпълнението на решенията на Колективния управителен орган;

Изготвя и предлага за приемане от Колективния управителен орган перспективна и годишна програма за работа на СДРУЖЕНИЕТО и годишен проекто-бюджет;

Организира набирането на средства за дейността на СДРУЖЕНИЕТО;

Сключва трудови и граждански договори и ръководи административния персонал на СДРУЖЕНИЕТО;

Решава въпроси, които в съответствие с Устава на СДРУЖЕНИЕТО му бъдат възложени от Колективния управителен

орган;

Ръководи работата на изпълнителния екип на Сдружение Местна инициативна група – „Криводол-Бойчиновци”;

Изготвя стратегически план за развитие на дейността на екипа;

Изготвя годишни административно-финансови планове на екипа и отговаря за тяхното изпълнение;

Стимулира ефективната работа на екипа чрез въвеждане на иновационни методи на работа и управленски подходи;

Обобщава резултатите от изпълнението на програмата/проектите и други дейности и подготвя периодични и годишни отчети;

Съвместно със счетоводителя на организацията следи за правилното използване на средствата по програми и проекти;

Осъществява комуникацията с донорските програми на организацията;

Съвместно с техническия сътрудник изготвя и провежда търгове за доставка и услуги;

Осигурява информация на КУО за работата на МИГ;

Следи за промени в нормативната база касаеща работата на сдружението;

Следи за възможности за финансиране на проекти в сферата на общностно и местно икономическо развитие и генерира идеи за нови проекти на организацията;

Представява организацията пред донорски организации, държавни институции и партньори;

Участва и изготвя презентации в семинари, конференции и международни събития от името на организацията;

Установява и поддържа редовни работни контакти с партньорите и клиентите на организацията: общини, НПО, международни организации, бенефициенти по

финансиращите програми на организацията;
Консултира бенефициенти на програмите на МИГ;
Предоставя информация за дейността на организацията пред медиите;
Сключва договори от името на организацията до размер определен от КУО;
Извършва и други дейности от своята компетентност;
Взема решения в рамките на предоставените му правомощия от КУО на организацията.

Основни задължения на Експерт на Сдружение Местна инициативна група – „Криводол-Бойчиновци”;
Координира дейностите по прилагане на стратегията за ВОМР;
Подпомага работата на изпълнителния директор с необходимата оперативна информация;
Докладва ежемесечно на изпълнителния директор за изпълнената работа и съгласува с него предстоящите дейности;
Организира информационни кампании сред общността за популяризиране на мерките в стратегията и възможностите за кандидатстване с проекти;
Координира дейностите по изготвяне на пакет с документи за кандидатстване с проекти към стратегията;
Организира целият процес по кандидатстване и оценка на проекти към стратегията;
Изготвя периодични отчети за реализацията на стратегията за местно развитие;
Поддържа контакти с външни експерти, ангажирани за консултиране и оценка на проекти към стратегията;
Отговаря за комуникацията с УО на Програмата за развитие на селските райони;
Отговаря за връзките с други МИГ-ове на територията на страната и ЕС;
Отговаря за връзката с бенефициентите на стратегията за местно развитие;

	<p>Организира и следи дейностите по мониторинг на изпълнението на проектите към местната стратегия за развитие;</p> <p>Организира посещение на място на проектите към местната стратегия за развитие;</p> <p>Предоставя консултации и техническа помощ за отчетите на бенефициентите на стратегията;</p> <p>Поддържа актуална информация за реализацията на стратегията за ВОМР;</p> <p>Изготвя информация относно реализацията на стратегията до различни медии;</p> <p>Следи за промени в нормативната база, касаеща ПРСР и изготвянето и реализацията на местни стратегии за развитие;</p> <p>При необходимост представлява организацията на срещи и форуми по покана на партньорски и други организации;</p> <p>Регулярно посещава срещите и обученията организирани от УО на ПРСР;</p>
<p>7.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:</p>	
<p>- <i>Административен капацитет;</i></p>	<p>МИГ „Криводол-Бойчиновци“ притежава необходимия материално-технически капацитет за изпълнение на стратегия за Водено от общностите местно развитие.</p> <p>Община Криводол е кандидатствала по процедура № BG06RDNP001-19.610 по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., като водещ партньор за учредяване на Местна инициативна група „Криводол - Бойчиновци“.</p> <p>Местната инициативна група е изпълнила проект по мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ е проведен прием на заявления за изготвяне на стратегии за ВОМР за периода 2023 – 2027 г.</p> <p>Опит на общините:</p>

-Община Криводол

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони-№ на проектно предложение G06RDNP001-7.001-0121-„Ремонт и рехабилитация на улична мрежа в гр.Криводол" -1263153,47лв.

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони-№ проектно предложение BG06RDNP001-7.006-0118-Реконструкция и благоустрояване на централен градски площад - гр. Криводол -735040,33лв.

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони № проектно предложениеBG06RDNP001-7.008-0037- "Ремонт за подобряване на енергийната ефективност на административната сграда на общинската администрация в град Криводол"- 459882,23лв.

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони№проектно предложениеBG06RDNP001-7.017-0080„Реконструкция и рехабилитация на улици в населени места на територията на община Криводол“- 1906327,08лв.

-Община Бойчиновци

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони

№проектно предложениеBG06RDNP001-7.008-0027"Реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на общински сгради с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност"-214427,55лв.

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони№ проектно предложениеBG06RDNP001-7.006-0095Изграждане и обновяване на площи за широко обществено ползване – площад-599760,77лв.

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на

	<p>селските райони № проектно BG06RDNP001-7.017-0053, „Рехабилитация и реконструкция на улична мрежа в Община Бойчиновци“ 1751619,87лв.</p> <p>2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони № проектно предложение BG06RDNP001-7.001-0047 Реконструкция и рехабилитация на част от уличната мрежа-1085586,25лв.</p>
<p>- Материално – технически капацитет;</p>	<p>Седалището и адресът на Сдружението, както и офисът на МИГ се намират на следния адрес: Република България, област Враца, община Криводол, град Криводол, ул. „Освобождение“ №11, ет. Партер.</p> <p>Местната инициативна група е осигурила към датата на кандидатстване самостоятелен офис, достъпен за хора с увреждания и трудно подвижни лица.</p> <p>Офисът се състои от 3 помещения, както следва: работно помещение, архивно помещение и зала за заседания.</p> <p>Работното помещение е оборудвано с всичко необходимо с две работни места, включващо:</p> <ul style="list-style-type: none">- бюра-2бр.;-стол-2бр.;-мултифункционално устройство-1бр.;-компютърна конфигурация-2бр.;-офис шкаф/голям/ -2бр.;-офис шкаф/малък/ -1бр. <p>Зала за заседания е оборудвана както следва:</p> <ul style="list-style-type: none">-заседателна маса-1бр. и столове. <p>Архивното помещение е оборудвано със стелажи.</p> <p>Местната инициативна група разполага със следния интернет сайт:</p>

	https://mig-krivodol-boychinovtsi.com/
- <i>Финансов капацитет;</i>	МИГ „Криводол-Бойчиновци“ разполага с осигурен финансов ресурс в размер на над 5% от сумата на финансовия ресурс за дейностите, свързани с управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране.
7.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:	
<p>Механизмът за мониторинг и оценка има за цел проследяването на изпълнението на всички основни параметри на стратегията – постигане на целите, приоритетите и индикаторите за резултат. Системата не изпълнява само ролята на административен инструмент за оправдаване на разходи, а е съществена за проследяване на ефективността и съгласуваността при реализиране на СВОМР. Чрез тези процеси се осигурява обратна връзка, подпомагаща стратегическото управление и адаптиране към текущите нужди на общността. Мониторингът представлява организирано и регулярно проследяване на изпълнението чрез събиране и анализ на данни с цел контрол на напредъка и въвеждане на корекции, ако е необходимо. Оценяването, от своя страна, се провежда периодично и включва преглед на въздействието, рентабилността, ефективността и устойчивостта на изпълняваните дейности, съотнесени към заложените цели на стратегията.</p>	
<p>Информационно обезпечаване</p>	
<p>МИГ „Криводол-Бойчиновци“ поддържа динамична база данни, в която се отразяват показатели като:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Брой и стойност на заявления – подадени и одобрени • Брой и стойност на договорите и исканията за плащане • Завършени проекти и тяхната стойност • Други ключови индикатори, свързани с напредъка на изпълнението 	
<p>Организационна структура и отговорности</p>	
<p>Изпълнителният директор на МИГ отговаря за координацията на процесите по събиране, обработка и анализ на информация, необходима за мониторинг и оценка. Той ръководи екипа, който осъществява връзка с местната общност чрез анкети, консултации и тематични срещи, като същевременно следи текущите тенденции и нужди. Директорът докладва пред Управителния съвет за резултатите от дейностите и предприетите действия.</p>	
<p>Управителният съвет (УС) изпълнява функции по контрол и координация на операциите, управлява ресурсите, взема решения на база постъпилите доклади и осигурява съгласуваност с решенията на Общото събрание.</p>	
<p>Общото събрание (ВКО) определя стратегическите насоки, приоритети и цели, и при необходимост въвежда промени в подхода или финансирането. То е органът, който одобрява годишните отчети и резултати от външните оценки.</p>	
<p>Подбор и оценка на проектни предложения</p>	
<p>Процедурите за кандидатстване и оценка са ясно регламентирани и гарантират:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Прозрачност при вземането на решения • Избягване на конфликт на интереси 	

- Независимост на процеса чрез участие на различни групи

Комисията за оценка на проектни предложения (КОПП) се формира със заповед на председателя на УС. В състава ѝ влизат вътрешни експерти без право на глас и редовни членове с право на глас, поне 1/3 от които са представители на колективния орган на МИГ. Външни оценители се избират чрез процедура по ЗОП или от списък съгласно ПМС №23 от 2023 г. На база на оценките и обсъжданията, КОПП изготвя окончателен доклад, който се представя на изпълнителния директор на ДФЗ и подлежи на одобрение от Управителния съвет в рамките на 10 дни.

Оперативното изпълнение на дейностите, свързани с прилагането на Стратегията за ВОМР, се осъществява от **екипа на МИГ**. Те работят под ръководството на Изпълнителния директор и имат следните ключови функции:

- **Изготвяне и поддържане на мониторинговата система** – включва създаване на база данни, въвеждане и актуализиране на индикатори, систематизиране на информация за хода на проектите;
- **Оказване на методическа помощ на бенефициентите** – включва консултации по процедурите за кандидатстване и изпълнение на проекти;
- **Организиране и провеждане на обществени обсъждания, семинари и информационни събития**, чрез които се повишава ангажираността и информираността на местната общност;
- **Подготовка на регулярни доклади и отчети** – за напредъка по стратегията, които се представят пред Управителния съвет и Общото събрание;
- **Осъществяване на наблюдение и контрол върху проектите** – чрез проверки на място, анализ на документация и оценка на рискове;
- **Съдействие при вътрешен и външен одит** – предоставя необходимите документи и обяснения на одиторските органи;
- **Изпълнение на комуникационната стратегия** – чрез публикуване на резултати, доклади и обяви на интернет страницата на МИГ.

Взаимовръзка между органите на управление

Организационната структура на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е изградена на базата на споделена отговорност и йерархично подредени звена, които взаимодействат по следния начин:

- **Общото събрание (ВКО)** е най-висшият орган, който определя стратегическите цели, утвърждава промените в стратегията и взема решения с дългосрочно значение. То изслушва и приема годишните доклади от УС и Изпълнителния директор, като упражнява надзор върху цялостната дейност на МИГ.
- **Управителният съвет (УС)** е оперативният управленски орган, който взема решения за изпълнението на стратегията, следи за правилното използване на ресурсите и контролира работата на екипа. УС подготвя предложения за ВКО и отговаря за координацията между административните звена и външните партньори.
- **Изпълнителният директор** е лице с изпълнителни функции, което прилага решенията на УС и ВКО, управлява екипа на МИГ, представлява организацията пред външни институции и гарантира спазването на нормативната уредба и вътрешните правила. Той носи отговорност за оперативната реализация на стратегията.
- **Екипът на МИГ** изпълнява на практика дейностите, заложили в стратегията, като е в постоянна комуникация с Изпълнителния директор, който разпределя задачите и следи за

тяхното изпълнение. Членовете на екипа взаимодействат тясно с бенефициентите, институции, местна общност и партньори.

Цялата система функционира на принципа на взаимна отчетност и комуникация. Всяко звено информира следващото в структурата и същевременно подава данни нагоре в управленската верига. Докладите и анализите, подготвени от екипа, се използват от Изпълнителния директор и УС за формиране на предложения и мерки, които след това се разглеждат и утвърждават от ВКО. Тази структурирана взаимовръзка гарантира прозрачност, контрол и ефективност във всички фази от изпълнението на стратегията.

Процес на наблюдение

Мониторингът на договорите и проектите включва:

1. **Създаване на подробен план** за наблюдение от изпълнителния директор – описващ методите за събиране на данни, формат на препоръки, честота на проверки.
2. **Проверки на място**, осъществявани от двама служители или външни експерти, придружени от член на УС.
3. **Изготвяне на протоколи и контролни листове** след всяко посещение, които се прилагат към проектната документация.
4. **Текущо докладване** – поне веднъж на 6 месеца се представят доклади пред УС.
5. **Анализ на съответствие и напредък** – включително оценка на дейностите, разходите, натовареността, устойчивостта и управленските рискове.
6. **Отразяване на резултатите** в междинни отчети и предоставянето им за външна оценка.

Цели на мониторинга

- Идентифициране на потенциални слабости и рискове
- Подобряване управлението на дейностите
- Въвеждане на корективни мерки
- Осигуряване на прозрачност и информираност

Индикатори

- **Икономически:** усвояване на средства, бюджетен контрол
- **Процесни:** брой проекти, брой консултации
- **Социални:** включени участници, намаляване на безработица
- **Резултатни:** нови работни места, достъп до услуги

Вътрешен и външен контрол

Вътрешен мониторинг – осъществява се от екипа на МИГ и обхваща всички елементи на изпълнението, включително самооценка и докладване към УО.

Външен мониторинг – провежда се от УО на СПРЗСР и е насочен към ефективността на партньорствата и напредъка по стратегията.

Годишна външна оценка

Един от ключовите инструменти за стратегическо управление на дейностите на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е ежегодната **външна оценка на изпълнението на Стратегията за водено от общностите местно развитие (СВОМР)**. Тя предоставя независим анализ на постигнатите резултати, ефективността на прилаганите мерки и устойчивостта на въздействието върху местната общност.

Цел и значение

Целта на годишната оценка е:

- Да се анализира до каква степен дейностите по стратегията съответстват на първоначално заложените цели и очаквания;
- Да се открият добрите практики и възможности за надграждане;
- Да се идентифицират слабости и фактори, възпрепятстващи ефективността;
- Да се формулират конкретни препоръки за оптимизация на стратегията и нейните инструменти.

Обхват и съдържание

Годишната оценка включва:

- Преглед на всички реализирани дейности през отчетния период;
- Сравнителен анализ между постигнатите и планираните индикатори;
- Оценка на въздействието върху социално-икономическото развитие на територията;
- Анализ на капацитета на екипа и на партньорската мрежа;
- Препоръки за подобрения в стратегическото планиране, управлението и мониторинга.

Методология

Оценката се извършва от **външни независими оценители**, избрани въз основа на опит и експертиза в управлението на програми, базирани на ВОМР. Те прилагат комбинация от методи:

- Документален анализ (на отчети, индикатори, протоколи от срещи)
- Интервюта с ключови участници (екип, УС, бенефициенти)
- Анкетиране на представители на местната общност
- Посещения на място при нужда за по-добро разбиране на контекста

Участие и процес

- **Изпълнителният директор и екипът на МИГ** осигуряват пълен достъп до документи и подпомагат комуникацията с участници;
- **УС разглежда доклада**, обсъжда резултатите и възможните последици;
- **Общото събрание одобрява заключенията** и решава дали да бъдат предприети структурни или програмни промени.

Последващи действия

Резултатите от годишната оценка:

- Служат за стратегическо планиране и приоритизиране на бъдещи дейности;
- Захранват процеса на самооценка и вътрешен мониторинг;
- Подпомагат корективни мерки при необходимост. В случаите, когато резултатите не отговарят на очакванията, се пристъпва към адаптиране на стратегията;
- Се публикуват публично на интернет страницата на МИГ за прозрачност и отчетност пред местната общност.

Системата за мониторинг и оценка е структурирана така, че да осигури възможност за ефективно управление на СВОМР, да поддържа устойчивост на постигнатите резултати и да допринася за повишаване качеството на живот на населението в обхвата на МИГ „Криводол-Бойчиновци“.

8. Описание на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 при изпълнението на стратегията: (не повече от 2 страници)

В рамките на изпълнението на Стратегията за водено от общностите местно развитие (СВОМР) за програмен период 2023–2027 г., МИГ „Криводол-Бойчиновци“ ще следва неотклонно прилагането на хоризонталните принципи на Европейския съюз, в съответствие с чл. 9 от Регламент (ЕС)

2021/1060. Тези принципи ще бъдат не само залегнали във всички етапи на прилагане на стратегията, но и ще бъдат насърчавани като неразделна част от социалния и икономическия живот на местната общност. В тази връзка, МИГ „Криводол-Бойчиновци“ се ангажира да гарантира през целия цикъл на подготовка, изпълнение, мониторинг, отчетност и оценка на стратегията:

- Зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз.
 - Спазване на принципа за равенство между половете, отчитането на социалните аспекти на пола и осигуряване на равнопоставено участие на жени и мъже във всички дейности;
 - Недопускане на каквато и да е форма на дискриминация, независимо от пол, расова или етническа принадлежност, религия или вероизповедание, възраст, увреждане или сексуална ориентация;
 - Насърчаване на приобщаването и участието на уязвими групи в процесите на вземане на решения;
 - Осигуряване на достъпна среда и подходящи условия за участие на всички членове на местната общност;
 - Прозрачност, отчетност и откритост в управлението на стратегическите дейности;
 - Устойчиво използване на ресурсите и насърчаване на екологично отговорни практики.
- Целите на СВОМР и на финансиращите я фондове се преследват съобразно целта за насърчаване на устойчивото развитие, посочена в член 11 отДФЕС, като се отчитат целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение и принципът за ненанасяне на значителни вреди.

Равенство между половете

МИГ „Криводол-Бойчиновци“ интегрира принципа на равенство между половете във всички етапи от изпълнението на СВОМР. Осигурява се равнопоставено участие на мъже и жени в местните инициативи, като се спазват изискванията за недискриминация съгласно европейското законодателство и Стратегическия план за развитие на земеделието 2023–2027 г. Органите на управление на МИГ гарантират, че полът се взема предвид в процесите на планиране, мониторинг и оценка. Ще се проследява представителството на двата пола и напредъкът към равен достъп, като чрез критерии за оценка ще се насърчава участието на по-слабо представени групи.

Антидискриминация и социална интеграция

МИГ „Криводол-Бойчиновци“ залага на принципа на равен достъп за всички социални групи, включително уязвимите, в рамките на изпълнението на СВОМР. Осигурява се възможност за участие с проекти и достъп до финансиране за всички потенциални бенефициенти, включително социални предприятия и маргинализирани общности. Стратегията цели да премахне бариерите пред социалното и икономическо включване чрез прозрачност, публичност и информираност относно възможностите за подкрепа. Особено внимание е обърнато на активното участие на младите хора в процесите на вземане на решения, като техните нужди и предизвикателства са отчетени при разработването на стратегията. Превенцията на дискриминацията се гарантира чрез безпристрастност, равнопоставеност и откритост на всички етапи – от кандидатстване и оценка до мониторинг на проектите. При изпълнението на СВОМР се насърчава равнопоставеното участие в

социални, образователни и икономически инициативи. Стратегията предвижда конкретни мерки като създаване на инклузивни работни места, обучения за повишаване на квалификацията и насърчаване на трудовата активност, особено сред младите хора. Приоритет ще се дава на проекти с потенциал за създаване на нови работни места и социална ангажираност.

Устойчиво развитие

СВОМР на МИГ „Криводол-Бойчиновци“ е изградена върху принципа на устойчивото развитие, съчетавайки икономически растеж, социална справедливост и опазване на околната среда. При изпълнението на стратегията се отчита екологичното въздействие на мерките, като се насърчават дейности за енергийна ефективност, възобновяема енергия, биоразнообразие и намаляване на въглеродните емисии. Акцентът е върху подкрепа за иновации, устойчиво земеделие, кръгова икономика и биопроизводство. Проектите с принос към опазването на природата и подобряване на качеството на живот ще бъдат приоритизирани. Стратегията цели да гарантира дългосрочно благополучие на местната общност, без компромис с бъдещите поколения, чрез устойчиви икономически дейности като туризъм, занаятчийство и зелени технологии.

Принцип на интегрирано местно партньорство

МИГ „Криводол-Бойчиновци“ прилага принципа на добро сътрудничество чрез изграждане на устойчиви партньорства между местната власт, бизнеса, гражданските организации и общността. Това партньорство е ключово за планирането, изпълнението и мониторинга на СВОМР и гарантира, че решенията отразяват реалните нужди на всички социални групи. Добрата координация и споделянето на опит и ресурси водят до по-висока ефективност, прозрачност и ангажираност в процеса. Партньорството насърчава иновации и обмен на добри практики, обединявайки усилията на публичния, частния и неправителствения сектор в името на устойчивото развитие. Принципът е в съответствие с чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и се прилага чрез разработени механизми за мониторинг, оценка и активно участие на заинтересованите страни, осигурявайки ефективно, прозрачно и справедливо използване на публичните средства.